

Harp yakınlaşıyor!

Berlin ve Moskovada hâlâ iki taraf sefirlerinin durmalarına şaşıyor

HITLER: Almanyanın yalnız milliyetçi devletlerle münasebatta bulunabileceğini söyledi

Sovyetler ateş püskürüyorlar ve Hitlerin nutkuna "delice fikirler," diye hücum etmekte devam ediyorlar

Londra, (Açık Söz) — Nurembergde bulunan (Royter) Ajansının muhabirine beyanatta bulunan Hitler demiştir ki:

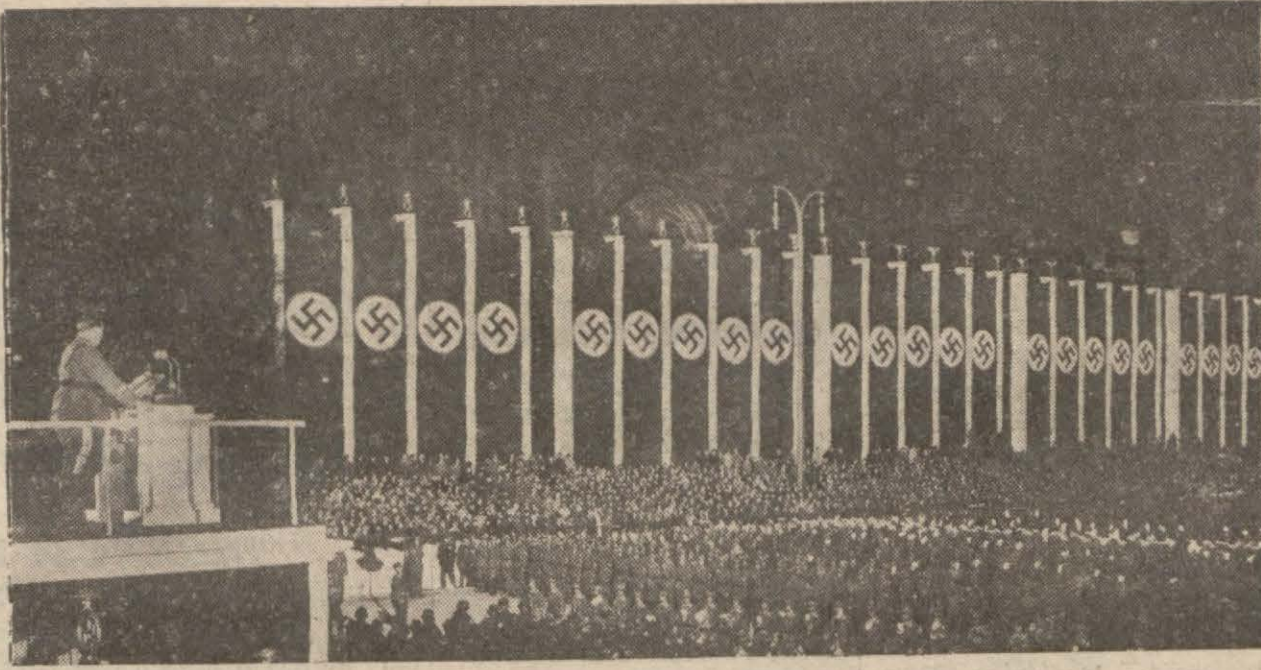
" — Almanyaya, yalnız milliyet esasları üzerine kurulmuş devletlerle münasebetini idame edecektir. Moskova şayet Avrupaya hâkim olmak iddiasında bulunuyorsa bunu Almanlar hiçbir vakit kabul etmeyeceklerdir. Eğer, Oral ve Okraynanın altın başakları bizim elimizde olsaydı, nasyonal sosyalizm Rusyada bir dünya cennati meydana getirebilirdi..

Moskova, 16 (A.A.) — Tass bildiriyor:

İzvestiya gazetesi "Barut deposu üzerinde meş'ale," başlığı altında neşrettiği bir makale ile, Nuremberg kongresinin bir blâncosunu yapmaktadır. Makalede deniliyor ki: "Her sa- zından ayrı ses çıkan Nuremberg orkestrasından iki eşad ses tefrik edilebilir.

Memleketin dikkatini dahilde pek de cazip olmıyan tab'odan ve işe zorlukları çıkırmazdan çevirmek ve muazzam teslihatla Almanyanın savaşa hazır bulunduğunu göstermek suretiyle yabancı memleketleri korkutmak.

M. Hitler, tamamen eski Devamı 7 nci sayfada

Alman nasyonal sosyalistleri son kongreleriyle yalnız hüviyetlerine ait firmanın kat kat tezahür ve nümayişine vesile vermekle kalmadılar, şeflerinin müteheyhîç nutuklarıyla Avrupada ve bilhassa Sovyet Rusyada derin akisler uyandırdılar

Hitler nutkunu söylüyor...

Evkaf sekiz kiliseye ve bir hastanenin idaresine vaziyet etti

Idaresine vaziyet edilen hastane Sürpagop hastanesidir..

Evkafa geçen kilise ve akaretlerin çoğu ermeni vakıflarına aittir.

[Yazısı 3 üncü sayfamızda]

Voroşilof, Bir nutuk Daha söyledi

Moskova, 16 (Açık Söz) — Kief askeri mıntakasının tabiye tetkikat sahasında müdafa komiseri Mareşal Voroşilof yeni bir nutuk söylemiştir.

Mareşal askerlere hitap eden bu nutkunda demiştir ki:

— Harp için bir olgunluk ve talim imtihanı geçirdiniz ve Sosyalist vatanımızı icabında nasıl muhafaza edeceğinizi gösterdiniz.

Devamı 2 inci sayfada

BUGÜN

1 Deli olduğunu iddia eden bir adam dün hâkimin yanına nasıl geldi, nasıl çıktı?.. Bunu bugün

üçüncü sayfamızda günün adliye ve polis haberleri sü- tununda okuyacaksınız.

Şakir Hâzım Ergökmenin tayyarecilik hakkındaki dördüncü ve çok şayanı dikkat yazısı bugün 4 üncü sayfamızdadır.

Kadın, Moda sütunları iç sayfalarda

2

SORUYORUZ

Odun, kömür, halk ve belediye

Her sene bu mevsimde birkaç gün süreklî yağmurlar yağdığı zaman derhal bir mah- rukat meselesi baş gösterir: Odun, gömür fiyatları yükseli- verir...

Bunu bir feryat halinde duyduğumuz halde her nedense - her yıl böyle olur - malesef eşadlı bir tedbir alınmaz.. ve oduncular gazdan müddahar odunlarının fiyatına bir misli zam yaparlar. Kömürcüler de- polarındaki kömürlerin kilosunu yükselterek satarlar. Hasıl piyasadaki büyük odun, kömür tacirlerinden mahalle arala- rındaki küçük odun ve kö- mürcülere kadar bir kısım esnafın gözünü bir ihtikâr hırsıdır bürür.

Dün sabah, yağmur münase- betile matbaamıza gelen bir- kaç memur mütakaide bize aynı mevzu etrafında bu anı fiat fırlamalarına dâit deritlerini gındılar ve Belediyenin bu işle meşgul olmağa kanunen salâhiyeti olup olmadığını sor- dular.

— Şimdi biz de aynı noktaya temas zaruretiyle duyarak, be- lediyenin kendinde, halkın ek- mek kadar mühim bir ihtiyacı mertebesinde sayılan odun ve kömür fiyatlarını kontrol et- meh salâhiyetini taşıyıp taşı- madığını anlamak istiyoruz.

Taşıtıyorsa, sözümüz yok.. herkes başının çaresine baksın. Fakat, belediyemize elde mev- cut ve mer'i kanunlar bu salâ- hiyeti vermişse, biz de soru- yoruz:

— Neden duruyor ve bu sa- lâhiyetini halkın menfaatine olarak neden kullanmıyor?

Nizameddin Nazif

İZMİR Valisile neler konuştu?

İzmir valisi Fazlı Güle,

[Arkadaşımız Nizameddin Nazif dün İzmirden döndü. İzmir ve bütün Ege mınta- kasındaki tetkik ve müşa- hedelerini gazetemize sıra ile yazacaktır. Yarınki sayı- mızda İzmir valisi Fazlı Güle ile yaptığı enteresan bir mülakatı okuyacaksınız.]

Avrupanın her tarafında harp çanları çalınmaya hazır bir vaziyette bekliyorlar. Dünyaya yeni ve kanlı bir boğuşma getirecek olan siyaset barometresi ve oynanmakta olan şatranç oyunu ilk patlağı bakalım nereden verecek?

25 İtalyan gemisi Barselon limanında

Faşistler 100,000 kişiyle Mad- ride hücumu hazırlanıyor

Bilbao ve Santander limanları bugün torpillenecek!..

Ispanyada, gözleri okadar kan bürümüş bulunuyor ki evlerin içine bile girip çocuk demeden kesiyor ve süngüden geçiriyorlar!

Hendaye 16 (A. A.) — Ca- dix radyosu, Bilbao - San Se- bastien demiryolunun nasyo- nalistler tarafından bombalarla tamamen tahrip edilmiş oldu- ğunu haber vermektedir. Dün Talavera yakınında hükümetin iki avcı tayyaresi düşürülmüş- tür. Alcazar müdafilerinin Toledonun yakınında ele ge- çirilmesi suretiyle tahlis edil- meleri gecikmeyecektir. Bu işgal Madrid üzerinde öyle bir tesir hasıl edecektir ki o da hemen teslim olacaktır.

Radyo istasyonu, Nasyona- listlerin Madrid'e karşı bir

taarruz icrası için yüz bin kişilik bir kuvvete sahip ol- duklarını ve cephedeki kuv- vetleri mecmuunun takriben yüz elli bin kişi olduğunu tas- rih etmektedir.

Spiker şu sözleri ilâve et- miştir:

İstersek bir ay sonra bir milyon askerimiz olacaktır.

Oviedo ve kordo bombardıman ediliyor

Madrid, 16 (A. A.) — Har- biye Nazarı tebliğ ediyor:

Topçu kuvvetleri ile tay-

Devamı 2 nci sayfa

Edebiyat Anketi: 11

Millî bir edebiyat Yaratabilir miyiz?

İskender Fahreddin Sertelli söylüyor:

Anketi yapan: **Nusret Safa COŞKUN**

" — Hepimizin bildi- ğimiz ve gördüğümüz eserler bize bütün iptidai unsurları ya- bancı memleketler- den gelmiş bir kumaş parçasından farksız göründükçe, hangi san'at eserlerimizle öğünebiliriz? Biraki- nız, milli edebiyatı yarınki nesilden bek- liyelim..

YARIN: Bayan Şükûfe Nihal

Büyük Tarihî Roman:

YEZİDİN AŞKI ve KERBELÂ VAKASI

Teşrinievvelde AÇIK SÖZ'de başlayacaktır. (YEZİDİN AŞKI) mevsimin en kudretli tarih, heyecan, aşk ve entrika romanıdır.

Çile — Genç kızların romanı — Sultan Hamidin sarayında ve hayatında son vesika- lar — 55 numaralı casus .. (Bunlar AÇIK SÖZ'ün Teşrinievvelde itibaren tefrikaya başlayacağı büyük eserlerdir. Eserler ve muharrirleri için ayrıca tafsilât vereceğiz..)

AÇIK SÖZ müvezziler koşusu.. Bugün tafsilât 3 üncü sayfada

Dış Politika

Milyarlara karşı metelik

Hitler'in Nuremberg kongresinden Sovyet Rusyaya savurduğu tehditleri, Musolunin Avellinsten dünyaya meydan okuyan avazı ve Rusya'daki büyük askerî manevraların gürültüsü arasında Brüksel şehrinde toplanan sulhçuların sesleri işitilmez oldu. Bu Brüksel konferansı, tıpkı Büyük harpten evvelki sulh içtimalarına benzedi. Sanki ortada sulhu korumak için bir Milletler Cemiyeti yokmuş gibi, sulh mefkûresine candan bağlı olanlar, böyle içtima yapmak lüzumunu hissettiler. Ve her biri çaresini bularak memleketinden çıkıp Brüksel'e gelmeğe muvaffak oldu. Sulh konferansına iştirak etmek isteyen diğer murahhaslar, ya pasport alamadılar, ya döviz kayıtları dolayısıyla para çıkaramadılar, yahut da Brüksel konferansına iştiraktan doğrudan doğruya menedildiler.

Sulhçular az kaldı içtimalarını akdedecek memleket bulamıyorlardı. Konferansın Cenevrede toplanması düşünülmüş iken İsviçre hükümeti, Almanya ve İtalyadan çekindiğinden buna razı olmadı. Belçika da sulh konferansını Brükselde toplanması için İspanyadaki isyan hâdisesile Habsburg meşalesinden bahs sedilmesini şart koydu.

Bununla beraber, hiçbir teşkilâtı temsil etmeyen ve resmi bir sıfat ve salâhiyeti olmayan murahhasların Brükseldeki içtimaları ve orada söylenen samimi sözler gösteriyor ki halk kütelleri candan sulha bağlıdır. Brükselde toplananlar bunu bildikleri içindir ki sulha taraflar olanları yeni baştan organize etmek istemişlerdir. Sulh taraflarının nazaran Milletler Cemiyeti artık dejenere olmuştur. Binaenaleyh sulhu korumak noktasından müessir olmaktan çıkmıştır. Bununla beraber, verilen kararlardan da anlaşılıyor ki sulhçular, Cenevre

müessesesinden büsbütün ümitlerini kesmiş değillerdir. İslah edilmek şartile sulh ve müasemetin muhafazasında ehemmiyetli bir âmil olacağına kanidirler.

Üç bin beş yüz sulhçunun iştirak ettiği bu konferansın kararları şöyle hulâsa edilebilir:

1 — Muahede ile kabul edilen taahhütlerin kudsiyetini tanımak.

2 — Milletlerarası anlaşmalarile silâhları azaltmak ve silâh ticaretini hususi kazançlara alet etmek.

3 — Milletler Cemiyetini takviye etmek.

4 — Harbe sebep olacak âmilleri izale etmek için Milletler Cemiyeti geçevesi içinde teşkilât vücutu getirmek.

Bu gayelere hizmet etmek için daimi bir teşkilât kurulmasına karar verilmiştir. Bunun için lazım olan üç yüz bin Türk lirası kadar para, yeni kurulun mefkûrelerini benimsiyenler tarafından verilecek aylık taahhütlerle temin edilecektir.

Ayda on paraya kadar taahhüt kabul edileceğinden verilecek taahhütlere "Sulh Meteliği", adı takılmıştır.

Brüksel içtimalı ile, sulh için çalışacak yeni bir teşekkül meydana geliyor demektir. Büyük harpten evvel, böyle birçok hususi teşekküller vardı. Fakat Milletler Cemiyeti kurulduktan sonra artık gayeleri elde edildi diye, bu teşekküller dağılmıştı. Milletler Cemiyetinin on altı senelik faaliyetini dünya sulhçularını sukutu hayale düşürdüğünden, bu hususi kurumlar tekrar faaliyete geçmeğe başlamışlardır. Fakat sulhçular metelik toplama çalışırken, Avrupa da silâh için milyarlar sarfediyor. Büyük harpten evvel de böyle idi. Şairin dediği gibi, "âlem yine ol âlem, devran yine ol devran."

Diplomat

Elektrik Şirketinin hesapları

Nafia Bakanlığında gelen heyet çalışmalarına başladı

Nafia vekâleti teftiş heyeti reisi Şefiğin riyasetinde bir heyet elektrik şirketinin hesaplarını tetkik etmek üzere Ankaradan şehrimize gelmiştir. Heyet arasında İmtiyazlı şirketler Müdürü umumi Emin Şirketler baş müfettişi İbrahim, hükümet komiserleri ve Nafia vekâleti müfettişleri bulunmaktadır. Heyet çalışmalara başlamıştır.

Şirketlerin hesapları tetkik edilirken aboneciler tarafından vakı şikâyetlerin de nazarı itibare alınacağı söylenmektedir. Tetkikat ay sonuna kadar devam edecek ve netice Nafia Vekâletine arz edilecektir. Bu tetkikatın sebebi gizli tutulmakta, alâkadar memurlar hep bir şeyden haberleri olmadıklarını söylemektedirler.

Heyet tetkiklerini bitirdikten sonra Kadıköy su şirketinin satın alınması müzakerelerile de meşgul olacaktır.

Bir çocuk

Kayboldu

Sultanahmette, Yerebatan caddesinde 9 numaralı evde oturan Hulusinin 2,5 yaşındaki kız Betül; dün sabah saat onda evin kapısı önünde oynarken kaybolmuştur. Hâdiseden polis haberdar edilmiş, akşama kadar arandığı halde bulunamamıştır. Çocuk, kara göz ve kaşlı, uzun kırpıklı, beyaz tenlidir. Sırtında, lâcivert zemin üzerine, kırmızı ve beyaz çiçekli bir entari, ayaklarında lâcivert patikler bulunmaktadır.

Dün gece matbahımıza gelen dertli babası, bulan veya görenlerin kendisine çocuğu getirdikleri takdirde memnun edileceğini yana yakıla söylemiştir.

Fransada Grevler devam ediyor

Başvekil son bir teşebbüste bulunmak için patron ve amele-i davet etti

Paris, 16 (A.A.) — M. Leon Blum, greve bir nihayet vermek üzere son bir gayret sarfetmek maksadile Lille mensucat sanayi patron ve amele murahhaslarını bugün öğleden sonra Paris'te toplanmaya davet etmiştir.

Tesanüt grevi

Paris, 16 (A.A.) — Lille valisi asayiş muhafaza için mühim emniyet tedbirleri almıştır. Polis miktarı artırılmıştır. Lille mezbahasının 150 amelei de greve iştirak etmiştir. Chorolle hep keza amelei 24 saatlik tesanüt grevi ilân etmiştir. Ronbaix de keza grevler baş göstermiştir.

Lille, 16 (A.A.) — Lille mezbahaları grevi sona ermiştir.

Voroşilof'un nutku

1 inci sayfadın devam

Burada bulunan kızıl ordu askerlerine şunu da söylemek isterim ki, kumandanların emirlerini kuvvetlerini esirgemeksiz ve müşkülâtı nazarı dikkate almayarak kat'iyet ve bilgi ile başarmışlardır. Bütün askerî sınıflar bilgi ve tam bir itizam ile hareket etmişlerdir. Biz her an huzursuzlukları karşılamaya amâde bulunuyoruz.

Biz daima sulh taraftarı olduk ve bundan böyle de yine öyle olacağız. Mareşal kahraman kızıl ordunun Sovyetler Birliği işçi-

Ruhlarla görüşen bir çocuk

Atınada bir çocuk ruhların seslerini duyduğunu iddia ediyormuş

Atina, 16 (Açık Söz) — Gulantri isminde 16 yaşında bir çocuğun gece ruhlarla görüştüğü hakkında çıkan şayialar üzerine ikamet etmekte olduğu mahallede büyük kaynaşmak husule geldiğini gazeteler yazıyorlar. Eskiden İstanbul'dan buraya gelen bir aileye mensup olan bu çocuk geceleri odasına gelen ruhlarla konuştuğunu, ruhların seslerini, yürümelerini duyduğunu ve tanıdığı seslerin ölümlere ait olduğunu da söylemektedir.

Birçok profesör doktorlar çocuğu muayene ederek kendisinde bir fevkalâdelik hissetmemişlerdir. Ruh Taharriyatı İdaresi Reisi gazetecilere ruhların bu on altı yaşındaki çocuğa bir tesir yapmaları muhtemel olduğunu fakat ruh görünmesi lâkirdisinin bir efsaneden ibaret bulunduğunu söylemiştir.

İtalya - Küçük itilâf

İtalya ile bir yaklaşma ve anlaşma çaresi aranıyor mu?

Roma, 16 (A.A.) — Havas ajansından:

Öğrenildiğine göre resmen kullanılan iltihafı lisanı rağmen M. Guido Schmidt, M. Musolini ve M. Ciano arasındaki görüşmeler siyasi noktadan son derecede mühimdir.

Burada dolaşan bir şayiye göre Schmidt'in ziyaretinin gayesi, Şuşniğin Romayı ziyareti için zemin hazırlamaktır. Dünkü görüşmelerin ehemmiyeti, Avusturyanın İtalya, küçük itilâf ve Almanya arasında bir hattı vasil teşkil etmesinde mündemiçtir.

Romadaki siyasi müşahitler, İtalya ile küçük itilâf münasebatında salâh husulünün Avusturya - Çekoslovakya ticaret itilâfının akdi ile aynı zamanda vuku bulmuş olduğunu beyan etmektedirler.

Bu itilâf umumiyetle küçük itilâf ile Roma protokollerinde imzası bulunan devletler arasında iktisadi bir mesai birliği yapılmasına doğru atılmış ilk adım telâkki edilmektedir.

Romanya siyasetinde son zamanlarda vukua gelen tebeddüllerle İtalya ve Yugoslavya arasında yapılan ticarî müzakereler de bu mukareneti teshil edebileceklerdir.

Milletler Cemiyeti toplantısı

Murahhaslar Cenevreye gidiyor

Londra 16 (A.A.) — Eden Pazar günü tayyare ile Paris'e gidecek orada Lord Halifaxa mülâki olacaktır. İki devlet adamı, beraberce şimendiferle Cenevreye gideceklerdir.

İngiliz delegasyonunun diğer azası, cumartesi günü hareket edeceklerdir.

Daha şimdiden Cenevreye müteveccihen yola çıkmış olan Lord Cramborne, Milletler Cemiyeti konseyinin cuma toplantısında Edeni temsil edecektir. ASAMBLENİN REİS NAMZED

Cenevre, 16 (A.A.) — Milletler Cemiyetinin gelecek asamblesine başkan seçilecek muhtemel bulunan Arjantin Dış Bakanı Savadera Lamas Cenevreye varmıştır.

Moskova, 16 (A.A.) — Litvinof, Cenevreye hareket etmiştir.

Serinin muslihaneye mesailerini sekette uğratmaya teşebbüs edecekleri her an tenkile amade bulunduğunu söyleyerek sözlerini bitirmiştir.

Küçük itilâf konferansı ve Macaristan

Macarlara göre müşterek cephe yalnız Macaristana karşıdır

Budapeşte, 16 (A.A.) — Macar matbuatının, küçük anlaşma konferansı hakkındaki tefsirâtı açıktan açığa aleyhdardır. Pesti Hırlap gazetesi diyor ki:

Küçük anlaşmanın müşterek cephesi artık ancak Macaristan karşısında mevcuttur. Prag'ın Sovyetler birliği ile bir ittifak akdi için Bükreş'teki devamı gayetleri henüz neticelenmedi. Keza Prag'ın devlet teslihatının yalnız Skoda harp malzemesi fabrikasının mamulâtı kullanılmak suretiyle tevhidine çalışmaktadır. Fakat ne Bükreş ne de Belgrad bu teklifi kabul etmediler ve bu alanda serbestliklerini muhafaza ettiler.

25 İtalyan gemisi Barselon limanında

1 inci sayfadın devam

yareler, Oviedo'nun bombardımanına devam etmektedirler. Asturias, Leon ve Galicia eyaletleri arasında penferroda dağlarında müselliâh köylülerle kömür madenleri ameleli, ihtilâlcilere hücum ve kâfilelerinin geçmesine muhalefet etmektedirler. Birçok ahalî ve asker bu şehirden kaçmaktadır. Tayyareler, mütemediyen Cordoue'yu bombardıman ediyor. Sierra - Guadarrama'da hükümet kuvvetleri şiddetli bir muharebeden sonra hedeflerini elde etmişlerdir.

Ademi müdahale komitesi toplandı

Londra, 16 (A.A.) — İspanyol işlerine ademi müdahale konferansı tarafından idare edilmekte olan tali komite, dün Hariciye Nezaretinde ilk toplantısını yapmıştır. Müzakereler, gizli olarak yapılmıştır. Portekiz'in, İngilterenin ısrarlarına mukavemet edemiyerek, nihayet komisyonun mesâisine iştirak edeceği tahmin olunmaktadır.

İki liman bugün torpillenecek

Burgos, 16 (A.A.) — Nasyonalistlerin hükümet komitesi, dün akşam resmî bir tebliğ negrederek bütün harp gemilerinin Bilbao ve Santander limanlarına girmekten çekinmelerini çünkü bu limanların 17 Eylülde sabahleyin saat 1 de torpilleneceğini bildirmiştir.

Hükümet Valansiyaya nakilledildi

Jerez - de - la - frontera, 16 (A.A.) — Madrid hükümeti Valencia da yerleşmeğe karar vermiştir. Marksistler san sebastien hastahanesinde bulunan sekiz hastayı öldürmüşlerdir. Şimdi orada 450 ölümlü hüviyetlerini tayin için uğraşılmaktadır.

Bunların arasında Fenlandiya konsolosu ile milislerin safında hizmet etmiş olan kırk beş Fransız varır.

Seville radyosu, sık sık Cumhuriyetçilerle birlikte harp etmekte olan İperya anarşist federasyonu âzasından Katalonya Genelritesi reisi M. Companys'in istifasını istemeğe karar vermiştir.

Büyüklerle rüşvet iddiası

İki gün evvel, bir akşam gazetesinde, Sultanhamamında, Boyacı hanında ithalât komisyonculuğu yapan Alyanak Leon aleyhinde, İstanbulda temsil ettiği bir İsveç grupundan, Türkiye'de bazı büyük memurlara rüşvet verdiği behanesile para çektiği ve bu parayı cebine indirdiği şeklinde bir ihbar yapıldığı yazılmakta idi. Evvelki gün ve dün yaptığımız tahkikat, bu ihbarın bir işbirliği üzerine yapıldığını tesbit eder mahiyet arz etmektedir.

Alyanak Leonun evrakı bir guval içersine konup mühürlenerek polis ikinci şube müdürlüğüne getirilmiş, dün sâlih ta cıval açılarak bir heyet tarafından evrakın tetkikine başlanmıştır. Bu tetkiklerin biraz uzunca süreceği anlaşılmaktadır.

Hükümet gazeteleri, Presburg'da gösterilen endişenin tersine olarak, Macaristanın bir taraflı olarak silâhlı olmayı kararlaştırmak suretiyle Küçük Antant hükümetlerine ekalliyetlerin himayesi meselesinde vesile vermiyeceğini bildirmektedirler.

Pragda memnuniyet

Prag, 16 (A.A.) — Havas ajansından:

Siyasi mehafil, Bratislava konferansının neticelerinden çok memnundur. Bu mehafil, müzakerelerin gerek siyasi ve gerek iktisadi noktalarının ihtimamla tetkik edilmiş olduğunu kaydetmektedirler.

Teneriffe'den radyo ile bildirildiğine göre hali hazırda İtalyan donanmasından yirmi beş parça gemi, Barcelone limanında bulunmaktadır.

Madridde hücum hazırlanıyorlar

İhtilâlcilerin bir menbadan alınan malûmata göre general Franco ile genel Mola İspanyanın şimal ve merkezinde üç yüzbin kişilik bir kuvvete malik bulunmaktadır. Bilbao'da ve asturies'de Basklı nasyonalistlerin idaresi altında muhtariyetçi hükümet kuvvetleri teşkil edilmiş olduğu haber verilmektedir. İntizam yerinde ise de işe meselesi çok müşkündür. Bilbao'da işe vesikaları dağıtılmıştır.

Şimdi orada İrun ve san sebastien'den gelmiş otuz altı bin mülteci bulunmaktadır.

Ortada dolaşan bir şayiye göre ve geçen hafta sivil muhafızlardan iki yüz kişi ile hücum kıtaatından iki yüz kişi isyan ve ihtilâlcilere iltihak etmek teşebbüsünde bulunmuşlar ise de tasavvurları anlaşılmış ve muharrikleri tevkiif edilmiştir.

Diğer taraftan Seville'den bildirildiğine göre ihtilâlciler, cenup cephesinde kâin Penarubiyayı zaptetmişler ve muhimatları ile beraber iki batarya ele geçirmişlerdir. İhtilâlciler, Asturiasde hükümetin bir müfrezesini püskürtmüşlerdir.

İhtilâlcilerin kuvvetleri, Malaga mıntakasında Rondayı işgal etmişler ve Talavera mıntakasında biraz ilerlemişlerdir. General Franconun Fastan asker nakline devam etmekte olduğu bildiriliyor.

General Mola, askerlerine dört gün mola verdikten sonra Madrid'e karşı bir taarruz icrasi maksadile bunları Guaderrama mıntakasına sevk etmiştir. Bu taarruz, on beş gün sonra yapılacaktır.

Türkiye Yunanistan

Yunan gazeteleri Vekillerimizin ziyareti münasebetile hararetili neşriyat yapıyorlar

Türkiye İç İşleri Bakanı ve Parti Genel Sekreteri Şükrü Kaya ile Türkiye İç İşleri Bakanı Doktor Aras ve arkadaşlarının Yunanistan'dan geçişleri dost memleket gazetelerinin Türk - Yunan münasebetlerine vesile vermiştir. Mesaje-Daten gazetesinde N. Moskopulos Yunanistan ve Türkiye başlıklı bir makalesinde şöyle diyor:

"Türk Dış İşleri Bakanının Atınayı bu seferki ziyareti Türk

Son Dakika

Ankara - Memleket ve Dünya

Yunanistan'da Komünistlik tehlikesi

Başvekil, alınan tedbirler sayesinde kan dökülmesinin önüne geçildiğini söylüyor

Atina, 16 (A.A.) — Atina Ajansı bildiriyor:

Vradini gazetesi, Metaksas'ın uzun beyanatını neşretmektedir. Başbakan, Yunanistanın maruz kaldığı komünist tehlikesinden bahsederek demiştir ki:

— Göya burjuva olan partiler belki de hükümetimin devrileceğini ve kendilerinin iş başına geçeceklerini zannediyorlardı. Çok aldanyorlardı. Bu tahakkuk etseydi, bir müddet trajik bir Kerenski rolü oynayacaklar ve söz, müfrit sol cenah partilerinin olacaktı. Hâd siyasi gerginlik zamanlarında, daima mutediller değil, itilâf istemiyenler hakim olurlar. Ağustos günlerindeki grev hareketinin sebepleri tetkik edilince, bu sebeplerin tamamen siyasi mahiyette olduğu sabit olur. Komünistler, hükümetimin mecburi hakem ve asgarî ücret usulünü ihdas eden kanunları çıkaracağından çok korkuyorlardı. Amele için çok müsait olan bu tedbirlerin her ne pahasına olursa olsun kendilerine ait olmayan bir hükümet tarafından alınmasını istemiyorlardı.

Bu bir müşteri kazanmak meselesi idi. Komünistler kendi hareketlerinin hükümet tarafından daha sonra şiddet usullerine müraacaat etmesi ile tenkil edileceğini ümid ediyorlardı. Fakat bir hükümetin vazifesi kan dökülmesine mâni olmak ve nizami memleketi kana boyamadan muhafaza etmektir. Bunun içindir ki, tedbirlerimizi 12 saat evvel aldım.

Hatip, ilâveten demiştir ki:

Moskova hükümeti, Romanyada komünizm propagandası yapmamaktadır. Bu hükümet, sulhu ihlâl elmemek arzusunda dir ve mevcut muahedelerin tekrar gözden geçirilmesine taraftar değildir. Bu sebepten dolayı Romanyada Sovyetler aleyhinde tahrikatta bulunmak suretiyle Moskova'yı ılgap etmek çok vahim bir hatırdır.

İngiltere 30 milyon gaz maskesi ismarladı

Londra, 16 (A.A.) — İç Bakalık hava müdafaa şubesi 30 milyon gaz maskesi sipariş etmiştir. Bu siparişlerin yapılmasına bu ay içinde hemen başlanacaktır. Mukavele mucibince her hafta 250 bin maske teslim edilecek ve bunlar İngilterenin her tarafında kurulacak depolara stok edileceklerdir. Yalnız Londra'da neviden 100 den fazla depo hazırlanmıştır.

Bir İngiliz tayyaresi düştü, üç kişi öldü

Londra, 16 (A.A.) — İngiliz tayyare kuvvetlerine mensup bir tayyare gatwick yakınında bir ağaca çarparak düşmüştür. Üç kişi ölmüş bir kişi yaralanmıştır.

Giresunda çarşafklar atıldı

Giresun (Açık Söz) — Giresun belediye meclisinin çarşafkların kaldırılması hakkında verdiği kararın 15 Eylül'den itibaren tabikine bağlanmıştır. Büyük manifatura mağazaları, terziler elbiseciler hazırlanmış ve dikilmiş ma'ıtolar a doludur. Türk kadını esasen kendine yakışmayan çarşafı çoktan atmıştı. Giresun kadınları da, geç kalma'larına rağmen, hakikî kıyafetlerini giymek için çarşafları atmışlardır.

Sağlık Bakanı Edirneye gitti

Çanakale, 16 (A.A.) — Üç gündür şehrimizde bulunan Sağlık ve Sosyal yardım Bakanı Refik Saydam yanında Trakya umumi müfettişi Kâzım Dirik, vali ve shhiye umum müdürü olduğu halde vilâyetin merkez, Ezine, Ayvacık, Eceabat, Gelibolu ve Biga kazalarını gezmiş, buradaki göçmenlerin vaziyetini yakından tetkik ve teftiş eylemiştir. Bakan buradan Edirneye hareket etmiştir.

donanmasının önümüzdeki ilkindecişrin ayında Yunan limanlarını ziyaret edeceği haberini takip ediyor. Türk donanmasının Yunan donanmasına iadei ziyarette bulunması büyük harpten sonra eski düşmanlıklara veda etmiş olan iki devlet arasındaki samimi münasebetlerin tabii bir neticesidir. Doktor Arasın General Metaksas ziyareti de her iki milleti bağlayan dostane münasebetlerin yine pek tabii bir te'ahürüdür.

ELEFTERON VİMA GAZE-TESİNDEN:

"Türk-Yunan dostluğu hakiki bir ittifaka müncer olmuştur. Belki de bugünkü dünyada bu iki millet arasındaki bağlılık kadar ciddi ve kuvvetli bir siyasi münasebet mevcut değildir. Doktor Aras bu vaziyeti mümkün ve devamlı kılmak için herkesin tasdik etmekte bulunduğu bütün maharetini kullanmıştır. Türk-Yunan anlaşması kuvvetlenmesi için lazım olan bütün müzaheretleri Türk hükümeti reisi İnönü'de ve Türkiye'nin Büyük Reisi Atatürk'den görmüştür. Mazide birçok düşmanlıklarda bulunmuş olmalarına rağmen birbirleriyle iyi münasebetlerde güdmüş olan iki millet de bu hedefin kıymetini derhal anlamışlardır.

VRADINI GAZETESİNDEN:

"Yunanistan'da 4 ağustos

YUNANISTANIN SON CUMHURREİSİ VIYANADA ÖLDÜ

Atina, 16 (Açık Söz) — Yunanistanın son Cumhurreisi Aleksandros Zaimis dün tedavi için bulunduğu Viyanada vefat etmiştir. Vefatı karısı tarafından Krala ve Başvekil'e telgralla bildirilmiştir.

Hükâmet cesedinin Atınaya nakline ve vafize esnasında ölen başvekiller gibi cenaze merasimi yapılmasına karar verilmiştir.

Başvekil Viyanadaki Yunan Elçisinin hükümet namına Zaimisin âilesini taziyete memur etmiştir. Müteveffa 80 yaşında idi.

TIRPAN

Sokak terbiyesi

İstanbul polis müdürü Bay Salih Kılıç ne zamandanberi beklenen tebliği dün gazeteler vasıtasıyla halka anlattı:

"Caddelerin ortası tramvay, otomobil gibi nakil vasıtalarına aittir. Yayalar ancak yan kaldırımdan gidebilirler. Caddelerin ortasından uluorta gidenler belediye talimatına göre ceza göceklerdir."

Şimdi iş bu tebliğin harfi harfine tatbik edilmesindedir. Bugüne kadar ömürleri yirmi dört saati geçmiyen birçok belediye emirleri geldi, geçti. Tramvaylara asılan çocuklar, yerlere tüküren pis, mendebur herifler, caddeyi işgal eden tacıcılar vesaire hakkında kitap dolusu emirler verildi. Hiçbiri yirmi dört saat bile tatbik edilemedi. Bu yüzden âdetü bu şekilde emirlerin kuvveti, kıymeti kalmadı. Çünkü yılmadan, usanmadan tatbik edilmedi, hükümleri kedi kendine süktü etti. Fakat böyle sokakları iptidai, nakil vasıtaları asri olan şehirlerin seyrüseferini nizama koymak, kazaların önüne mümkün mertebe geçebilmek için dükkü tebliğ gibi çok yerinde düşünülüp verilmiş emirleri kılı kılına, bıkıp usamadan musırrâne takip etmek icap eder.

Bu âdetü bir mücadele olmalıdır. Her belediye memuru, her polis memuru otomatikman bu emri tatbikine kendini vazife almış bilmeli. Caddenin ortasını rahmetli pederinin has bahçesi sanıp kırta kırta dolaşanların yakasına, tramvay ve otomobil basamaklarına, tamponlarına çıkan veletlerin de kulaklarına yapışmalı. Hiç olmazsa bir iki ay bu işi sıkı tutmalı. Biz sokak terbiyesini zorla öğretmeli. Ondan sonra biz de rahat ederiz, belediye de, polis te!

Emri vermekte isabet gösteren Bay Salih Kılıç'tan bu yerinde emrin tatbikine çalışmasını da dilerim.

Burhan Cahid Morkaya

Günün polis, adliye haberleri

Deli taklidi yapan adam mahkemede

"Beni Mazhar Osmandan, mahallemden sorun. Ben Toptaşındanberi deliyim!"

Havagazından yine bir adam zehirlendi - Aç kalan adamın hırsızlık teşebbüsü

Adliye dairesi koridorlerinde, elleri kelepçeli, pejmürde kıyafetli bazı mevkıfların, zaman zaman, bağırıp çağırarak, delilik tezahürleri gösterdikleri görülür. Bunların etrafına halk toplanır. Bu haller bazan gülünç, bazan feci manzaralar da arzder.

Dün de, elleri kelepçeli bir adam, bir jandarmanın refakatinde adliyeye getirildi. Sultanahmet ikinci sulh ceza mahkemesinin önündeki kanepeye oturtuldu.

Mevkuf, daha getirilirken, yüksek sesle, abuk sabuk söyleniyor, saçmalıyor.

Oturduğu kanepe etrafında bir toplanma başladı. Mevkuf toplananlara:

— Açlısanıza... ne toplanıyorsunuz? Ne takıyorsunuz? diye çıkıştıyordu... Hattâ, bir aralık, birisine:

— Benim deli olduğumu bilmiyor musun? Şimdi kafana bir şey vurursam, yok yere, kim vurduya gidersin hal deyince, toplananlar arasında da yavaş yavaş bir açılıp uzaklaşma baş gösterdi.

Mevkuf, mahkemeye çağırıldı... O içeri girdikten sonra arkasından da, bir kalabalık salonu doldurdu.

Hâkim Bay Salâhaddin Demirelli söze başladı:

— Arif oğlu Arif sensin değil mi?

— Evet!

— Bak, geçen sefer dedi olduğunı iddia ettin. Seni Tbbi adliye, müşahedeye yolladık. Gelen raporda "Deli değildir. Cezasını pekâlâ çekebilir," diyor. Hem de, senin iki sene evvel gene hırsızlıktan bir aylık bir mahkûmiyetin varmış, ne dersin?

Maznun söze başladı:

— Beni herkes bilir... Pek âla deliyim. Ta Toptaş zamanındanberi Mazhar Osmansa gider gelirim. Raporuma da var. İsterseniz sorun Mazhar Osmansa. Ben ne yol parası veririm, ne de vergi... Deli olmasam almazlar mı?

Hırsızlıktan sabıkam da yok benim. Ben Kayseriliyim. Öyle elâlemin altmış paralık portakal sandığına tenezzül eder miyim? Namusumla çalışıyorum. Sakalık yapıyorum. Mahallemden, merkezinden sorun beni...

Arif oğlu Arifin, muhakemenin cereyanından, oturduğu evden bir portakal sandığına kaldığı anlaşıyordu. Hâkim dedi ki:

— Mazhar Osmansa sormağa lüzum yok. Tbbi adli "Deli değildir," diyor. Şahitler de "caldı," diyorlar. Kabul etmiyorsun bunların şahitliğini.

— Hayır... kabul etmiyorum. Hâkim, zaptı diktetmeğe, yazdırmağa başladı. Suçlu Arif oğlu Arif de mütemadiyen söyleniyordu:

— Siz benim evrakıma iyi bakın... İyi bakmıyorsunuz. Ben hırsız değilim. Ben namusumla çalışıyorum. Sorun. Mazhar Osmansa sorun. Merkezinden sorun. Mahallemden sorun beni...

Maznun epey saçmaladıktan sonra, hâkim ihtar etti:

— Sen deli meli değilsin... Daha söylenirsen hakkında fena olur. Tefvik ettiririm.

Bu ihtar, Arif üzerinde bir soğuk su banyosu, bir düş tesiri yaptı. Hezeyan derhal kesildi. Hâkim delilik taslayan Arif, kuzu gibiydi artık.

Muhakemenin zabtı imzalayan polislerin çağırılıp dinlenmesi için talik edildiği, kendisinin de serbest bırakıldığı, gelecek ayın dokuzuncu günü gelmesi söylendiği zaman, Arif âdetâ, aklı başında, kâmil bir adam hali almıştı.

Hele mahkeme salonu kapısından çıkan Arif, hiç on dakika evvel aynı kapıdan giren Arif değildi.

Aç kaldığı için çılmak istemiş!

Feriköyünde Civelek sokagında 5 numaralı evde oturan Ali oğlu Osman, dün Bahkhaneden balık alırken, birisi yanına sokularak yeleginin cebinden 300 kuruş bulunan örne kişiyi çekmeğe teşebbüs etmiş etraftan görülerek yakalanmıştır.

Sultanahmet Birinci Sulh Ceza Hâkimi Bay Resid'in karışına çıkarılan suçlu, sorulan suallere şöyle cevap vermiştir:

— Babamın adı Süleyman, benim adım Musa Özyadıdır. 31 yaşımdayım. Giresunluyum. Balıkçıyım. "İstanbulda iş vardır," Dediler. Kalktım, iki gün evvel İstanbulla geldim. Halbuki burada iş bulmak şöyle dursun, hamallık bile yaptırıyorlar insanana... Ne param, nede yerim, yurdum vardı. İki gün, aç, sefil, sokaklarda gezdim. Nihayet, bugün, beni pek fazla tazyik, hattâ tehdit eden açlık karşısında, zarurî olarak

AÇIK SÖZ

Hız ve gücünü vatandaşın sevgisinden alan gazetedir

Sahibi: Etem İzzet BENİCE

Sayı: 151

Her yerde 5 kuruş

Telefon No: 20827 - Telgraf adresi: İstanbul Açık Söz

Türk - İngiliz ticaret anlaşması

Anlaşmaya ait izahname dün ofise bildirildi

Türk - İngiliz ticaret anlaşmasının imza edilmesi dolayısıyla tacirler hazırlıklara başlamışlardır. Anlaşma hakkında günlerdenberi beklenen izahname Türk ofise bildirilmiş ve tacirlere bu hususta bazı malumat verilmiştir.

Anlaşma hakkında umumî ve esaslı malumatı muhtevî Ankarada hazırlanan talimatnamenin de bugünlerde tebliği beklenmektedir. Tacirler alâ-kadar makamlara müracaat ederek kâfi derecede izahat almaları üzerine İngiliz ithalâtçıları temasa geçmiş ve muhaberele başlamışlardır. Bu temaslara neticesinde İngiltereye bazı maddelerin ihracatı hususunda mutabık kalmıştır.

Bilhassa hububat, buğday, kuşyemi, kepek gibi maddeler ihraç edilecek malların başlıcalarını teşkil etmektedirler.

Hangi maddelerin takasa tabi olduğuna ve hangilerinin klering yolla gönderilmesi icabedeceği hakkında gelen izahname tacirleri çok memnun etmiştir. Buhususta verilen malumata göre yeni anlaşma hem klering ve hem de takas yolla ihracat yapılmasına müsait şekilde tanzim edilmiştir.

Bu suretle fazla ihracat veya ithalâtın mütevellit büyük blojojin önüne geçilmiş, yani ne Türk parası İngilterede ve ne de İngiliz parası Türkiye'de fazla miktar bloke kalmamış olacaktır. Aynı zamanda takas priminin yükselmesine meydan verilmeyecektir.

Fakat buna rağmen takas primlerinin arttığı görülürse bunlardan kurtulmak için satışlar klering yolla yapılabilecektir. Bundan başka tacirler fazla ihracattan dolayı paralarının klering yolla küçüklük alındığını görürlerse muayyen maddeler için takas yapma imkânını bulacaklardır.

Yeni anlaşmanın bir maddesine göre anlaşmaya bağlı olmayan maddeler için de takas yapılabilecektir. Fakat bunun için her iki hükümetin muvafakatını almak lazımdır. Bu suretle ihracat ve idhalât müsavi bir şekilde cereyan etmiş olacaktır.

İngilterenin bizden talep ettiği maddeler hububatla beraber tiftik, yaprağı vesaire maddelerdir. Buna mukabil bizim oradan ithal edeceğimiz maddelerin başlıcaları da makine, demir mamulâtı, pamuk ipliği, mensucal, kimyevî maddeler, tıbbî müstahzarattır. Bütün maddeler için yeni anlaşmada kontenjan verilmiştir.

bu işi yaptım... yaparken de yakalandım.

— Sabıkan var mı?

— Hayır... hiç yoktur.

Musunun öyle hazine, mazlum ve acıdırıcı bir itirafı vardı ki hakikaten, en katı yürekleri rikkate getirebilirdi. Muhakkak ki, ona, herkes kadar, Hâkim Bay Resit te acıyordu. Fakat, cürmün aşikârlığı ve kendisinin de itirafı karşısında ancak kanunun emir ve icabını yerine getirebilirdi. Nitekim, öyle yaptı. Musanın tevkifine karar verdi.

Havagazından yine bir zehirlenme oldu

Dün, Şişli'de, Samanyolu sokagında 19 numaralı evin 1 numaralı dairesinde oturan üçcardan 70 yaşlarında Nuri oğlu Sevik, yer altındaki hava gazı tesisatının delinip gaz nesretmesinden zehirlenmiş, Şişli Sihat Yurdu'na kaldırılmıştır. Tabib Adil Haşim, oraya giderek muayenesini yapmıştır.

Sekiz kiliseye vaziyet edildi

BU KİLİSELERLE BERA-BER SÜRPAGOP HASTANESİNİN DE İDARESİ EVKAF A GEÇTİ

İstanbul Vakıflar başdirektörlüğü vakıflar kanunu ve vakıflar talimatnamesinin mütevelliler hakkındaki ahkâmını tatbika başlamıştır.

Beyoğlu Vakıflar direktörlüğü namına bir hey'et evvelki gün Beyoğlunda Sakızağında kâin Ermeni katolik patrikhanesine giderek Vakıflar umum müdürlüğü idare meclisinin bu patrikhaneye bağlı vakıflar hakkında ittihaz ettiği kararı tebliğ etmiş ve patrikhaneye bağlı bütün vakıflarla bu vakıfların irat, emlak, ve akarına vaziyet etmiştir. Bunu icabettiren sebep bu vak'aların halihazır vaziyetlerine göre kanunen mesul bir mütevellisi mevcut olmamasıdır.

Beyoğlu Vakıflar direktörü Abdulhalim Bakı tarafından tayin edilen hey'et başpapas Eo'os Kiregyanın da iştirakile patrikanede vakıfların vaziyetini tesbit ve hazırlanan devri teslim mazbatalarını imza etmiştir. Bu suretle vaziyet edilen sekiz kilise şunlardır.

1 - Beyoğlunda Sakızağında patrikane binası içinde Sürp Asvanyan kilisesi.

2 - Beyoğlunda Karleman civarında Yoro Totyan kilisesi

3 - Büyükdere Sürp Bogos kilisesi.

4 - Yeniköyde Sürp Ohanes kilisesi.

5 - Trabzynda Sürp Andon kilisesi.

6 - Kadıköyünde altı yol ağzında Sürp Leon kilisesi.

7 - Kandilli'de Ermeni katolik kilisesi.

8 - Büyükdada Mergem Ana kilisesi.

Dünden itibaren de bu kiliselerin vakfı ve iratları da Beyoğlu Evkaf müdürlüğü idaresine geçmiş bulunmaktadı. Bu vaziyeti icabettiren sebep Ermeni Katolik patrikhanesinin tevliyet vazifesini hakikî ifa ve kiliseleri idareye kanunî salâhiyeti olmamasıdır.

Badema bu kiliselerle papas ve jangoçların sair müstahidleriyle kiliselerin idameleri masraflarını Evkaf idaresi verecektir. Akarlarını da Evkaf işletecektir. Sürp Agop hastahanesi de bunlar meyanındadır. Dün bu hastahane için icabeden eşya ve ilaçlarla bu akaretlerin tamiri için Evkaf müdürünün rıyasetine bir komisyon toplanmıştır.

ITALYAYA BALIK İHRA CATI

Şehrimizden balık almak üzere İtalyadan limanımıza gelmek üzere birkaç geminin hareket ettiği bildirilmektedir.

Mühim miktarda ihracat yapılabileceği umulmaktadır.

Şehir plânı ve Galata meydanı

İstanbulun fotoğrafları Galata meydanı projesi Prosto gösterilecek

Şehircilik mütehassısı Prost Paris'ten şehrimize gelmiştir. Mütehassıs müstakbel şehir plânı hakkında geçen gelişinde verilen direktifler dahilinde şimdiye kadar yapılan işleri gözden geçirecek ve yeniden direktif vererek Parise dönecektir.

İstanbul plânı için tayyareden resim alma işi tamamen bitmiş, haritanın hazırlanması başlamıştır. Şehre ait fotoğraflar Prosta gönderilecek ve fikri alınacaktır.

Liman umum müdürlüğü tarafından hazırlanan müstakbel Galata meydanı projesi de şehircilik mütehassısına gösterilip meydanın Merkez Rıhtım hanı önüne yapılmasının muvafık olup olmadığı tesbit edilecektir.

Oda meclisi Dün toplandı

Oda meclisi dün toplanmış Ticaret Borsası idare heyeti intihabını uygun görerek tasdik etmiştir. Borsa Reisliğine Murat Fortun getirilmiştir. Oda'nın 1936 Nisan ve Mizan, Ticaret Borsasının 1936 Temmuz mizanı tasdik edildikten sonra iki ay önce yine oda tarafından yapılan patates talimatnamesinin bazı maddelerinin münakaşasına geçilmiştir.

Oda idare heyeti raporunda bazı maddelerin mevcut tamamlara göre tatbik olmadığı ve bu maddelerin değiştirilmesi lüzumlu olduğu hakkındaki rakoru okunmuştur. Raporada; piyasada tamamlı uyulacak patates çuvalları 75 kilo üzerinden satılırken odanın bu kilo miktarını 50 ye indirmiş olması âlakadamları müşkül vaziyete düşürüldüğü bildirilmekte idi.

Oda meclisi teklifini yerinde bulmuş ve 50 kilo olan patates çuvallarının teamüle uygun şekilde 75 kiloluk çuvallarda satılmasını kabul etmiştir.

Boğaziçi Yolları

Bebek rıhtım yolunun inşası ilerlemiştir. Yol Rumelihisarındaki Haşim Paşa yalısına kadar tamamen tamir edilmiş olacaktır. Belediye Kanlıca - Çubuklu yolunu da tamir karar vermiştir. Bu suretle Boğaziçinin Anadolu ve Rumeli yakasındaki bozuk yollar düzeltilmiş olacaktır.

Açık Söz koşusu

Gazete müvezzileri, bu sessiz ve şöhretsiz koşucular arasında birinciliği kim alacak?

Koşumuza girmek isteyen müvezziler adres ve adlarıyla birlikte birer de küçük fotoğraflarını gazetemiz idaresine bırakmalılardır. Gelecek haftadan itibaren koşuya girecek bütün müvezzilerin adlarıyla fotoğraflarını gazetemizle neşre başlayacağız.

Koşumuzun mükâfatları

Birinci gelene (10), ikinciye (7,5), üçüncüye (5), dördüncüye (3), beşinciye (2) lira ve altıncıdan onuncuya kadar gelenlere de münasip hediyeler dağıtılacaktır.

Şirketihayriyenin güzel bir buluşu

Boğaziçi iskelesinde vapur saatleri hoparlörlerle halka bildiriliyor

Günün galabalık saatlerinde köprünün muhtelif iskelelerinden kalkacak vapurların hangi boğaz iskelelerine uğrayacağını veya hangi iskelelere giderek vapurun nereden kalkacağını memurların bağırması halka anlatmanın çok güç olduğunu gören Şirketi Hayriye köprü iskelelerinde radyo tertibatı vüde getirmiştir.

Bu buluş şimdi Köprü üzerinden ve altından geçenleri bir hayli alâkalandırmaktadır.

Radyo şpikerliğini yapan memur başmemurluk odasında bulunmakta ve ikide birde Köprü a'ındaki hoparlörlerden şöyle sesler yükselmektedir:

— Anadolu ve Rumeli Boğaziçi zikzak Kavaklara kadar iki numara' iske'ede ki 69 numaralı ikinci vapur...

— Harem, Salacak birinci iskeledeki 52 numaralı birinci vapur...

Bu ihtar yalnız vapur bekleyenleri değil köprünün altından ve üstünden geçen bütün yolcuları durdurmakta ve yabancılara da alıklaştırmaktadır.

Şirketi Hayriye eğer, bu Hoparlörlerden istifade ederek birde plâk çalmaya başlarsa hem İstanbul Radyosunu aramıyacak hem de köprü altına birkaç masa atabilmek suretile kendisine pekâlâ yeni bir kazanç yolu temin edecektir.

Heyet Sapanca'ya gitti

Trakya havalisinde bir müddetdenberi tetkikatta bulunan meyvacılık heyeti şehrimize dönmüştü. Bu heyet dün Sapanca'ya hareket etmiştir. Öğrendiğimize göre bu tetkiklerden alınan neticeler dış piyasalarda Türk üzümünün tanıtılması için alınacak tedbirleri kat'î surette halledecektir.

Meyvalarımızın istardarizesinden alınan iyi neticeler âlakadamları son derece memnun edebilecek mahiyettedir.

Sapanca'ya giden heyet, orada bilhassa elmaların ve Sapanca'ya mahsus olan müşkülüzümünü tetkik edecek ve dış piyasalara tanıtılmak için alınacak tedbirleri tesbit edecektir.

Meşhûr cürümler kanunu

Önümüzdeki ay başından itibaren tatbik edilecek olan meşhûr cürümler kanunu tebliği hakkındaki talimatnameyi hazırlamakla uğraşan komisyon, dün de öğleden sonra saat 10 da Adliye'de, muhtelif dairesinde toplanmış müzakereler, geç vakte kadar devam etmiştir. Dükkü toplanış toplanmış olduğundan da bahsedilmekteydi.

Ofis acantalarından fiyat yükselişinin sebeplerini sordu

Ihracat mevsim'i dolayısıyla bir kısım acantaların nakliye ücretlerini yükselttiklerini yazmıştı. İstanbul Türk ofisi merkezinde bu acantalara müracaat ederek ihracatımızda tesiri olan nakliyat ücretlerinin ortada hiç bir sebep yok iken niçin yükselttiklerini sormuştur.

Acantalar ofise bugün cevap vereceklerdir.

Açık Söz'ün

Sürpriz kuponu

Bu kuponu kesip saklayınız

No. 151

Günün vodvili

Oyna, yüreğim, oyna!

Dünyanın yüreği de dansetmeyi öğrendi! Çünkü olur olmaz şeylerle ikide birde dünyanın yüreğini oynatıp duruyorlar. Aç ayı oynamaz amma, zahar yüreği oynuyor!!

Her Hitler Bolşevikliğe düşmanlık ilân etmiş. Nutku endişe ile bekleniyormuş. Tamam! Ohalde vaziyet gergin.. Avrupa telâş içinde.. Acaba bir Avrupa harbinin önüne geçilebilecek mi?

Demek Almanya Rusya'nın boğazına atılıyor! Harp! Demek harp kopuyor!

Oyna, yüreğim, oyna! Oyna yüreğim oyna!

İnsaf be mübarekler, insaf! Göbeğimiz çoktan İstanbul sokakları gibi çukur, göbek oynatamayız.. Aklımız, 40 liralık bir doçent aklı gibi çoktan oynamış. Velhasıl oynar bir yüreğimiz kalmış! Onu da ekmek narhı gibi oynatıp dur! İnsaf!!

Arkadaşlar! Siz bizi galiba ateş pahası İstanbula gelecek seyyahlardan da enayi zannediyorsunuz:

Hangi harp?

Alman erkânı harbiyesi gibi dünyanın en yaman erkânı harbiyesi, hiç, Rusya ile harp edecek olsa bunu iki sene evvel mi ilân eder?

Saşarım, karşılıklı siyaset kaşkarıkolaları için (tik) e tutulmuş gibi ikide birde yürek oynatanların akılcıklarına..

Yan gel, yüreğim yan gell.. Harp bu zamanda nasıl olur, sen âla bilirsin:

Henüz sıyah insanlar Bolşevik olmuş değildir! Korkma.

Serdengeçti

Arazi Yazımı

ÜÇ DERECE ÜZERİNDEN KIZMET TAKDİRİ AZ GÖRÜLÜYOR

Arazi tahriri komisyonları tesbit ettikleri arazileri üç dereceye ayırıp kıymet takdir etmektedirler. Arazinin kıymetine göre bu üç derecenin kıymet takdirine kâfi gelmediği görülmüş ve daha fazlaya çıkarılmasına karar verilmiştir.

Bunun adedini Maliye Vekâleti tayin edip Belediyeye bildirilecektir.

Diğer taraftan tahrir komisyonları araziye ölçerek kıymet takdir etmeleri lâzımkken bu işi tahmini yaptıkları anlaşılmıştır. Ölçü işine ehemmiyet verme'eri komisyon reislerine bildirilmiştir.

Fatih'te kadaastro

Fatih kazasında Birinci İktisadînin ilk haftasında kadaastro tahdit ve tesbite başlanacaktır. Bu kaza dahilinde bulunan Gureba Hüseyinaga, ve Babahasan alemi mahallelerinin kadaastro ve tahriri için emlak sahiplerine beyannameler dağılmıştır. Ve emlak sahiplerine kolaylık olmak üzere o civarda kadaastro postaları için de bir bina tutulmuştur.

MADEN KÖMÜRÜNDEN ALINACAK RÜSUM

Maden kömürü ve diğer madenlerin ihracatından alınacak nisbi resimde bazı tadelat yapılmıştır. Yeni bir kararname ile yeniden bazı değişiklikler yapılmıştır. Buna göre, muayyen nisbette ihracat yapan müesseseler bir ton Lave ve Krible için 125, Tüvenan kömürü için 96 kuruş prim vereceklerdir.

KAIDKÖY İSKELESİ

Akayın yeni Kadıköy iskelesi 15 Teşrinievvelde köprüdeki eski iskelelerin yerine konacaktır. İki kaili, modern bir şekilde inşa edilen iskele iki günde yerine konacağından Akay vapurlarının Şirketi Hayriye iskelelerine yanaşmaları düşünülmüştü. Bu cihetle vapur seferlerini sekteye uğratacağı göz önünde tutulmuştur. İki gün için vapurların Karaköy rıhtımına yanaştırılmaları da düşünülmektedir.

Her gün bir yazı

Bir tayyarecilik nasıl kurulur?

Hava endüstrisinde mutlaka heray uçan tayyare sayısı kadar tayyare yapmak ilk şarttır

- V -

Yazan: Şakir Hâzım Ergökmen

Endüstri, her zaman milli kuvvete ve milli müdafaa takatine kaynak olmuştur. Fakat bunu, en iyi ve en çok hava endüstrisinde görebiliriz. Harp milletlerden fedakârlık istediği kadar, teknik kabiliyet ve üstünlük de istemektedir. Harp bir yarıştır, ve yarışta muvafak olmak zaferi ele geçirmek manasına gelir, ki bunlar, endüstriyi şekillendiren bir sıra ifadeler olarak kabul edilebilir. Burada, bütün bir endüstri meselesini ve en küçük atölyeden en büyüğüne kadar memleket içi müesseselerinin milli müdafaa varlığında tesiri ve değerli birer muvaffakiyet unsuru olduğunu tetkik etmek uzun sürecektir. Bu itibarla sözümüzü hava endüstrisi ile çerçevelemek istiyoruz.

Birçoklarımız tayyareye, basit sulh devri çalışmaları bile, bir sırça olmak vasfını vermişlerdir. Halbuki tayyare bir sulh yılı içinde yaptığı uçuşlarını, harpte on beş yirmi günde yapar; bu böyle olunca, tayyare sıradan da ince meselâ lüks lâmbalarının fitili gibi nazik bir nesne sayılmak doğru değil midir?

Birinci yazımızda, tayyarecinin sık uçuşlar ve girişli muharebeler yüzünden pek çabuk yorulduğunu, âsabinın bozulduğunu söylemiş ve ihtisas adamlarının kanaatlerine göre hava ordusu uçucularının her ay yenileriyle değiştirilmesi icab ettiğine işaret etmiştik. Eger bu tedbir alınmazsa, insan canı kadar malzemeye de kıymılı olacaktır. Yapılan hesaplara göre dünya harbinde, her ay cephe mevcudu kadar tayyare yapmak lâzımgelmştir.

İngilizlerin ayda üç bin, Fransızların yine her ay iki bin altı yüz yeni tayyare yapmakla kalmıyarak ihtiyaçları karşılayabilmek için ayrıca kırık tayyareleri de tamir etmeye mecbur oldukları görülmüştür. Bu suretle meselâ Fransızlar ayda 2600 yeni tayyare imal ettikleri ayda üç bin tayyareyi tamir ederek tekrar hizmete göndermek zaruretinde kalmışlardır. Ve bu iki sayının yekünü, Fransız ordularındaki mevcuttan bir çeyrek kadar büyüktü.

Bunlardan anlaşılın şudur ki hava endüstrisi her ay, mutlaka, cepheye uçan tayyare sayısı kadar tayyare inşa etmek asgarî kapasitesinde bulunmak zorundadır.

Burada, şu noktaya bilhassa işaret etmekte fayda görürüm. Dünya harbinde tayyarecilik birdenbire büyümüş ve kadrolar yeni ve genç, tecrübesiz eşhasla doldurulmuştur. Dünya harbinde çok tayyare ve tayyareci zayıfların başlıca sebebi budur. Eger, bizim iddia ettiğimiz gibi elde bol ve yetişkin tayyareci bulunursa, eşhası yorulmadan sık sık değiştirmek ve bu suretle can ve malzemeyi korumak mümkün olacaktır ki bu halde Fransız havacılığının 3800 kadar olan cephe mevcudunun muhafaza edilebilmesi için her ay 5700 tayyareyi cepheye göndermesi gibi bir vaziyetten açıkça kurtulmuş olur. Amma bu, bence, 500 tayyarelik bir kuvvet için aylık endüstri takatinin 250 tayyareden aşığı düşmesi neticesini hiçbir suretle temin edemez.

Endüstride sayı bahsini kapamak için buraya birkaç malumat daha eklemeyi faydalı buluyorum: Fransada bütün dünya harbi boyunca kırk bin altı yüz yeni tayyare yapılmış ve eli iki bin tayyare tamir edilmiştir. Yine Fransada seksen bin yeni motor yapılmış ve yüz yirmi bin kadar motor tamir edilmiştir. Almanya kırk yedi bin, İngilizler 918 senesinin on ayı içinde yirmi altı bin altı yüz tayyare imal etmişlerdir.

Buraya kadar söylenmiş olanlar, hava endüstrisine kanite bakımdan verilmesi icap eden boyu yetecek kadar

göstermişlerdir. Şimdi biraz da kaliteden bahsedelim.

Harp artık insan kabiliyetinden daha çok, malzeme ile yapıyor ve yapılacaktır. Uzun top, nasıl kısa menzillileri emniyet içinde parçalamak kudretinde ise, eyi ve üstün tayyare de geri olanı yenmek vaziyetindedir. Amma bu kötü ve geri olanı iyi ve üstün malzemeye karşı harp yapılmaz manasına gelmez. İyi malzemeyi insan canı pahasına yenmek daima mümkün olmuştur. Fakat şurası muhakkak ki bu tarz, hesaplara girebilmek ve muvaffakiyetle tatbik edilmek ümidi verecek bir sistem değildir. Üstün malzemeye malik olmağa çalışmak ve bunun için elde yaratıcı teknikli bir endüstri bulunmak zaferin ilk şartı olarak yaşatılmak lâzımdır.

Dünya harbinde, Fransız tayyareciliği, uzun devrelerde Almanlar tarafından ezilmiş ve kötü malzeme ile - bir Fransız mühendisinin dediği gibi - "kurbanlık koyunları gibi boğazlanacakları bile bile" harp etmişlerdir. Bunun gibi, meselâ Verdön muharebesinde Alman tayyarecileri de, üstün malzeme kullanan Fransızlar tarafından, aynı suretle boğazlanmışlar ve on kıymetli elemanlarını kaybetmişlerdir.

Harp hiç şüphe yok düşün değildir; harbe gidenler vatanı emniyet ve zaferi için can vermeye gideceklerdir. Fakat muharebe, bir münakahta veya malzeme farkından dolayı muayyen bir devrede insan hayatı için mutlak ve öldürücü bir vaziyet aldı mı, maneviyatın kırıldığı görülür. Maneviyatı tekrar yerine getirmek için yapılabilen bir müdahale, uzun ve pahalı da olsa, vaktile yapılmadığı için ne şeref verici, ne mes'uliyet ne kurtarıcıdır.

Hava endüstrisinde tekniğin değeri, az sayılardan meydana gelen havacılıkta maneviyatı koruyabilmek imkânından dolayı daha çok büyük olur. Her uçağın geri gelmesi, vazifelerin iyice yapılamaması kadar düşmanın her sahada muvaffak olması neticesini de doğurabilir.

Gerçi, meselâ dünya harbinde, karada muvaffak olmuş bir orduya ait hava küt'alarının hezimetten hezime uğratıldığı görülmüştür. Amma istikbal harbinin Umumi harbin hiçbir tarafına benzemiyeceği de bililmek lâzımdır ve tayyare, kara ve deniz harplerinde son sözü söyleyecek silâh türü diyenlerin yanlışlıkları tek tarafı yoktur.

Şu halde, havacılığı her türlü ezilmelerden ve maneviyat bozgunlarından kurtarmak en katî bir zaruret sayılmak doğrudur. Bu ise ancak yüksek teknikli bir endüstriye dayanmakla olur.

Biz de hava endüstrimizi gerek kalite gerek kantite takatinde en yüksek seviyeye, kısaca bir zamanda eriştiğimize mecburuz.

Gelecek yazıda, Türkiye millî müdafaaasının muhtaç olduğu ve şekillendirdiği tayyare tipi üzerinde bir inceleme yapacağız.

Şakir H. Ergökmen

Tapo ve Kadastro umum müdürünün tetkikleri

Balkesir, (Açık Söz) — Tapo ve Kadastro müdürü Cemal Arun beraberinde fen müfettişi Ahmet Salih, Bursa grubu müdürü Lütfü Can olduğu halde şehrimize gelmişler. Umum müdür tapoda yapılan yeni teşkilât ile alakadar olmuş ve neticeden memnun olmuştur. Edremitte hareket eden Cemal Arun oradan Burhaniye ve Ayvalığa geçerek tetkiklerine devam edecek ve tekrar şehrimiz yolile Bursaya gidecektir.

Askerlik

Denizde atış mesafeleri

Son umumî harbin bize gösterdiği pek değerli ve faydalı misallerle de anlaşıldığı gibi denizde hakiki ve normal atış mesafeleri karadakinin asla benzemez. Alman toplarının Predikboom'dan 38 kilometre uzakta bulunan Dunkerki, bertaların 120 kilometre-dan Parisi dövdüklerini hatırlarız, fakat, bu atışların harbe hiçbir tesir yapmadığını biliriz.

Denizde iş ve atış böyle değildir. Bunun doğruluğunu tarihî vak'alarından çıkaracağımız neticelerle anlayabiliriz: Trafalgar muharebesinde atış mesafeleri pek az değişmişti. 1898 harbinde Amerikalılar Santiago'dan Cuba sahillerine 500 metre kadar sokulmuşlardı.

Rus - Japon muharebesinde modern silâhlarla çarpışan iki donanmanın atış mesafeleri 4000 : 6000 metre arasında idi. 1914 de Coronel körfezinde, İngiliz amirali Craddock donanmasını saldıran Alman filosu 10400 metreden ateş açmıştı. Aynı yılda Ealkland adaları civarında Alman gemileri üzerine atılan Amiralî Sturdee, 15000 metreden harbe tutuşmuş ve gemilerini uzaktan koruyabilmişti.

1915 de Şimal denizinde Almanlarla karşılaşan İngiliz donanması 18200 metreden ateş açtı ve 15500 : 16500 metre arasında çarpıştı.

Bu misallerle, denizdeki atış mesafelerinin gittikçe büyüdüğü anlaşılmaktadır. Bu mesafe arttıkça karşılaşan iki donanmadan uzak mesafelerden topçu düellosuna başlayabilecek kudrette topları olanın üstün geleceğini kabul etmek doğru olur. Böyle bir donanmanın uzaklardan kendisini koruyarak deniz harbini kat'î bir neticeye vardiacağı muhakkaktır.

M. Ersü

Devri âlem yapan bir türk seyahatî

Vakıfkebir, (Açık Söz) — Bundan 13 yıl önce İstanbul'dan hareketle İranda başlayarak devri âlem seyahatı yapmış olan Türk seyyahı Mustafa İbrahim Rusyadan geçerek ana vatana dönmüş ve Trapzon, Pulathane tarikiile Vakıfkebir gelmiştir. Mustafa İbrahim seyahatinden ve nihayet Ana vatana kavuştuğundan çok memnundur. Burada üç gün kaldıktan sonra Goreleye gitmiştir.

BULMACA

Yeni Bulmaca

Ziya Paşanın iki mısraı

Bu hafta şu bulmacayı ter-tip ettik:

kü. bir. tek. lan. us. i. yi. tr. tek. ru. ya. nin. ma. rek. kö. ku. kl. te. hak. tir. su. bin. ca. mür. le. ki. dir. tek.

Yukarıda şair Ziya Paşanın şiirlerinden ata sözü haline girmiş iki mısra var. Bu iki mısra teker hece halinde karışık olarak yazılmıştır. Bu karışıklığı düzelterek iki mısraı okuyunuz.

Müsabaka müddeti ayın 18 inci cuma akşamına kadardır. Cuma akşamı kur'a çekilecek ve kazananların isimleri 19 Eylül cumartesi günü neşredilecektir.

HEDİYELERİMİZ

Birinciye abajurlu zarif yazıhane lâmbası, ikinciyi gazetemizin bir senelik abonesi, üçüncüyü güzel bir pergel takımı, üç kişiye bozukpara çantası, dört kişiye kartpostal albümü.

Kırk kişiye muhtelif hediyeler.

Bulmaca kuponu

12 - 19 Eylül

Düşünceler

Kadınlara dair

Keskin kokular sürünmekten maksadınız nedir? Muhtinizde başdöndürücü bir tesir yapmaksızın, güzelliğiniz ve cinsî cazibenizi bunu temine kâfi değil mi?

Saçlarımızı boyarken, bir bir ormanı baştanbaşa ateşliyerek hayatietini mahvetmekten başka bir şeye benzemiyen bu hareketinizle - güzelliğin namına - acaba ne temin etmiş oluyorsunuz? Bana sorarsanız: - Hiç.

En güzel görüldüğünüz zamanlar, olduğunuz gibi görüldüğünüz dakikalardır. Bunun haricinde kendinizi daha güzel görüyorsanız, bu, bir vehimden ibarettir. Kendinizi derhal bir ruh doktoruna gösteriniz!

Elinizi kaldırdığınız zaman, birkaç saniye tevakkuf ediniz... Göreceksiniz ki, vüramiyacaksınız! Konuşurken de tıpkı böyle hareket ederseniz, ağzınızdan hiçbir zaman kötü lâf çıkmaz ve muhababınızı kırmaktan kendinizi kurtarmış olursunuz.

I. F.

YEZİDİN AŞKI
KERBELA ve FACİASI
Yeni ve büyük aşk, heyecan, tarih ve esrar dolu romanı
Mevsimin en büyük, en canlı romanı
Yakında: AÇIK SÖZ sütunlarında

DOKTOR

İskorpitte tedavi

Dün bu sütunlarda iskorpitin âraz ve alâmetlerinden bahsetmiştik. Bugün de tedavisi için yapılabilecek şeyleri düşünelim.

İskorpitte tutulduğu anlaşılan bir hastaya temiz hava teneffüs ettirmeli, iltidal derecede gezdirmeli, soğuk ve rutubetli bir yerde otuyorsa, oradan çıkarıp nisbeten sıcak ve rutubetsiz bir yere nakletmeli, iyi yemekler yedirmeli. Et yerine taze sebzeler, alelhusus limon, portakal, kuzukulağı, ispanak, salata, tereyağı, meyva gibi ekşili şeyler verilmelidir.

İskorpit, umumi ârazdan ziyade, yalnız diş etlerinin şişmesi, dişin köküne doğru çekilmiş ve renginde husule gelen tegayyür ve kolaylıkla kanama gibi alâimden teşhis olunabilir.

İskorpitli hasta zayıf düşeceği için, kuvvetli yemekler yedirmelidir.

Yalnız hastalık diş etlerinde çıktığı için, hasta yiyeceğini çiğneyemez. Etsuyu içine iki yumurta kırarak içirtmeli. Mercimek ezmesi, süt, ayrıca taze yumurta gibi şeyler verilmelidir.

Diş etlerinin şiş olan yerlerini günde birkaç defa hiç su katılmadan limon suyu yahud ratenya boyası sürmeli ve aşağıdaki gargarayı da kullanmalıdır:

Adaçayı matbuhu 400 gram, klorat 5 gram, akyon ruhu 30 damla, asidborik 8 gram.

BEN KİMİN METRESİYİM

Yazan: İskender F. Sertelli

Tefrika No. 60

Nesrin, saatler geçtikçe beynini tırmalayan bu şüphe ve ihtimaller üzerinde muhakemeler yürütüyor ve Şefiğin İngilizlerin eline düşmesinden korkuyordu

Acaba neden gelmedi?

Nesrin apartımına döndüğü zaman Mari yemek sofrasını hazırlamış, güzel mezeler yaparak hanımının gözüne gir-miye çalışmış. Mari Nesrinin yanında çok memnundu; o, buradan daha iyi bir kapı bulamazdı, Nesrini:

— Hanımıcığım herşey hazır. Diye karşılamıştı.

Hazır olmyan bir şey vardı: Şefik evde değildi.

Nesrin süslenmiş, baş döndürücü kokular sürerek pençerenin önüne oturmuştu.

Saatler geçiyordu. Akşam olmuştu.

Güneş batarken Nesrin'in gözleri doldu.

— O şimdiye kadar geimeliydi.

Diye mırıldandı. Artık yerinde oturamıyordu. Pençerenin önünden kalkarak perdeleri indirdi.

Ellerini vurdu:

— Mari.. bana bir kadeh ver-mut getir.

Mari ver-mut şişesini bütenden çıkardı:

— Hanımıcığım, o ge'meden içmeseniz olmaz mı?

— Neden..?

— Korkuyorum, yine kendi kendinize serhoş olacaksınız

Marinin endişesi manasız değildi.

Nesrin daha geçen ay içinde yine böyle Şefiği beklediği bir gece, ver-mut içerek sızmıştı. O gece de Şefik gel-memişti.

Nesrin hırçın bir sesle bağır-dı:

Haydi içeneni tut. herşeye burnunu sokma böyle! Çabuk ver-mut getir banal.

Saat on buçuk..

Şefik hâlâ meydanda yok. Nesrin asabi.

Mari tereddüd içinde:

— Bir kadeh daha içerse sapıtacak... diye mırıldanıyor. Bereket versin ki, Nesrin hizmetçinin bu sözlerini işit-miyor.

Nesrin masanın başında oturmıştu:

— Kaç kadeh içtim, Mari?

— Dokuz kadeh, hanımıcığım! Tamam dokuz kadeh..

Valiz içinde

bir genç kız

cesedi

Londrada 16 yaşında İrene Hart adında bir genç kız bir valiz içinde boğulmuş bir halde bulunmuş İrene Hart cüce idi. Babası bundan birkaç gün evvel işinden dö-nünce kızını evde bulamamış-tır. Kızcağız cüce olduğu için evden pek az çıkar,küçük boyu hasabile civardaki çocuklarla pek az oynardı. Bu sebeple zavallı baba telaşa düşmüş, evinin her tarafını aramış, taramış fakat kızını bulama-mıştı.

Nihayet kızın yatdığı odada içinde çamaşırlarını sakladığı bir valizin kapagını açınca, zavallı kızın iki büküm cesedi ile karşılaşmıştı.

Hemen bir doktor getirtil-miş, neticede kızcağızın boğul-mak suretile öldürüldüğü anlaşılmıştı.

Acaba katil kimdir?.. Gündüzün bu eve yalnız bir kişi girmişti. O da kızın büyük babasıdır. Katilin bu adam olmasında şüphe edilmemek-tedir. 70 yaşında bulunan bu ihtiyarın sadizm sebebiyle kızcağızı öldürdüğüne hükmedil-mektedir.

Cüce olan kızcağız vücudu-nün teşekkül tarzından çok muztarip idi. Yalnız başına yaşıyor, hiç kimse ile görüş-miyordu. Hattâ hayatta hiç-bir dostu da yoktu.Bu sebep-e ihtiyarın kızını bu ıstırapta kurtarmak için öldürmüş olmasında muhtemeldir. İhtiyar aranmaktadır.

— Anladık. Bir defa söyle.

Sonra birden gözlerini di-vara dikti:

— Bu saat doğru mu acaba..?

Mari başını sallayarak ce-vap verdi:

— Bu sabah ayardıdım...

— Pekâlâ. Haydi git odana sen.

— Ya siz.. Bari yemek yi-yip yatsanız. Belki gelmiyecek. Sabaha kadar oturacak mısınız?

— Evet. Sabaha kadar.. Gü-neş doğuncaya kadar otura-cağım.

— Canınıza yazık değil mi, Güzel Hanımıcığım? Gelirse kalkarsınız yine. Hele biraz yatınız! insanlık hali bu.. Belki bir iş çıkmıştır. Belki va-puru kaçırmıştır.

Nesrin gözlerini yere indirdi:

— Hayır onun bundan daha mühim bir işi yoktur. Ma-dem ki söz verdi; madem ki bugün benim geleceğimi bili-yordu.. Bu gelecektir.

— Ya gelmezse..?

— Başına mühim bir felâ-ket gelmiş demektir.

Nesrin, saatler geçtikçe bey-nini tırmalayan bu şüpheve ihtimaller üzerinde muhakemeler yürütüyor, ve Şefiğin İngiliz-lerin eline düşmesinden kor-kuyordu.

Şefik bir kere İngilizlerin tuzağına düşecek olursa, Nes-rin onu nasıl kurtaracaktı?

Şefik, ilerdenberi "Entelli-cens servis", in takip ettiği tehlikeli bir şahsiyet değil mi idi?

Fakat o, yalnız İngilizler, yalnız iltifât kuvvetleri için tehlikeli olabilmirdi. Şefik kendi

memleketi hesabına çok fay-dalı bir adamdı.. Şefiğin başlı-başına gördüğü işler akılları durduracak kadar mühim ve tehlikeliydi.

Şefik Anadolu'ya yardım hu-susunda Nesrinle el ele verdi-ği gündemberi düşman kuvvet-lerini tam manasile içinden vurmış sayılabirdi.

Nesrin saat üçe kadar bek-le-di.

Uykusuzluktan, düşünceden ve yorgunluktan o kadar bi-tap düşmüş, o derece ezil-mişti ki.. Artık penbe ya-naklarının rengi uçmuş, göz-lerinin altındaki siyah çizgiler belirmişti. O zaten eve gelir-ken de yorgun ve aşabı bo-zulmuş değil miydi?Nurhayalla çarpıştığını hatırladıkça hâlâ sinirlerinin titrediğini duyuy-or ve:

— Kaltağı nasıl oldu da ayağımın altına alıp tepele-medim?!

Diye söyleniyor, bunu yap-madığına pişman oluyor, üzü-lüyordu.

Nesrin o gece bir daha an-lamış ve inanmıştı ki, Şefik, onun kalbinde iyice yer tut-muştu.

Bu sevgi onu nereye sürük-lüyordu?

Nesrin, Şefik beyi sevmekle ne kazanacaktı?

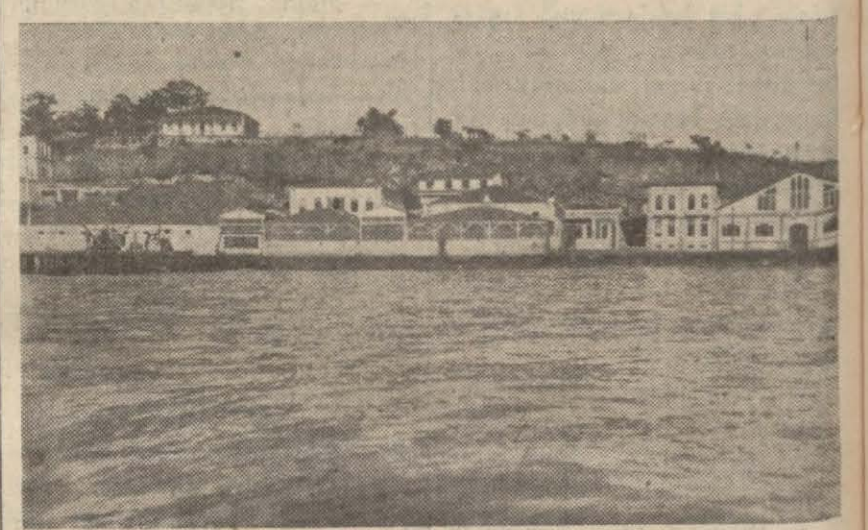
Bunu kendi de bilmeyordu.. Fakat, bu suali kendi kendine sorduğu zaman, vicdanına karşı sadece şu kelimelerle cevap veriyor:

— Ne mi kazanacağım? di-yordu. Ben onu sevmekle, ona yardım etmekle koskoca bir vatan kazanacağım..

[Bitmedi]

Muhabir mektupları:

Vapur yemekleri pahalıdır

Trabzunda yeni gümrük daireleri ve meşhur Güzelhisar mevki

Trabzon (Açık Söz) — Giresundan sonra vapurumuz oldukça tenhalaşmıştı. Kamara yolcuları vapurda servislerin iyi olmadığının şikâyet edi-yorlar ve garsonlara kızıyor-lardı. Filhakika bu garsonlar-da fevkalâde bir lâubalilik görülmüyordu.

Piyano bilenlerden bazıları arasına salondaki piyanonun başına geçerek güzel havalar çalıyorlardı. Baş taraftaki yol-cular da bir ağzından tuttura-mak memleket hava'arını büyük bir zevkle terennüm ediyor-lardı.

Vapurun yemekleri pek ba-sit idi. Hele sabah kahvaltılar kimseyi tatmin edemiyordu. Kahveler, sular ve yemekler pahalıdır. Birinci kamara yol-cuları yemekli bilet almağa mecbur tutulmuşlardır.

Neden İstanbuldan Trabzona kadar beş buçuk lira yemek parası alınmaktadır. Şu sırada üç günde beş buçuk liralık yemek yiyecek bizde hangi kabadayı vardır ki cebren ye-mekli biletler kesilmektedir.

Vapurumuz güneş batarken Trabzonda demiredi. Yolcu-lardan atik davranan'ar iske-leye yanaşan bir motöre atlı-yarak vapuru terketttiler. Di-ğer yolcular eşyalarile iskele-ye hücum ettiler; fakat, motör yoktu! Vapurun sahille irtibatı kesilmişti. Denizdeki sandallar-

dan bir ses: "Dışarı çıkmak yasak!, diye bağır-dı. Bir te-lâş aldı. Kimisinin eşyası, ki-misinin annesi, kimisinin ar-kadaşı birinci motörle dışarı çıkmışlardı. Vapurun içinde bir kargaşalık belirdi. "Ne de-mek efendim, biz vapurda mı kalacağız?"

— Hayır! Rizeye gidip sa-bah yine buraya döneceksiniz! biz kısmı çıkar bir kısmı çık-maz bu ne demektir? Haydi süvariye gidelim bize bir çare bulsun,, gibi her kafadan bir ses çıkmaya başladı. Bunun se-bebi nihayet anlaşıldı. Me'gerse bir gece bir sandal devrilmiş, sekiz kişi boğulmuş! Onun için ezandan sonra pratika verilmiş-yormuş. Neden sonra bir emir geldi de dışarı çıkmaya mü-saade edildi.

Sandal devrildi, adamlar boğuldu diye halkı vapurdan çıkarmamak doğru birşey değildi. Çünkü burası açık bir limandır. Ansızın bir fırtına çıkmış her zaman muhtemeldir. Bu gibi liman olmyan yer-lerde her fırsattan istifade ile yolcuları çıkarmak en mantıklı bir iş olur? Trabzon yanlış bir karar tatbiktin sarfınazar ederek yolcuları gece vapurda bırakmadığından dolayı Trab-zon liman reisine teşekkür ederiz.

Kadın köşesi

Ayna Lekeleri

* Ayna üstüne kazaen yağlı boya damlamış olursa, bu yağ ıslak bir bezle uğuşturularak çıkarıldığı kadar çıkarılıp, sonra bir bıçak burnu ile hafifce sıyılır. Yalnız billürün çizilerek cilasına ha'el geimemesine dikkat etmelidir.

* Sıcak su içine birkaç damla sirke konulup, biraz da tebeşir parçası ilâve edilir. Derhal hafif bir kaynama vukua gelerek bir tortu hâsıl olur. Bu su süzülüp başka bir kaba aktarma edilir. Bir bezi bu suya batırıp ayna camını uğarsanız, parlatmış olursunuz. Bu usulde aynaların yüzü de hiç çizilmez.

* İnce tüllent elekten geçirilmiş üstübece tatırılarak ayna veya camlar iyice tozlanır. Sonra başka bir tülbentle hafif hafif uğuşturularak bu tozlar alınır. Arkasından ipekli bir mendille güzelce uğuşturulup temizlenir.

Aynaları bir yerden bir yere götürürken, sa'lanma veya bir yere çarpma tesirile kırılmasını menetmek için, üzerine boyuna kâğıt serit yapıştırmak kifayet eder.

Kışa doğru YENİ KLOŞLU MANTOLAR

Sizi Sonbaharda daha çok güzel gösterecek yeni modeller

Yemek ve yumurta yemekleri

Bugünkü yemek:

20 Eylül PERŞEMBE

Palamut, Plav, Üzüm

Bu aylarda balık yenir, bilhassa palamut zamanıdır.

Palamudu keskin bıçakla ortasından ikiye bölmeli, üzerine domates ve bir parça da kera biber ekerek fırına koymalıdır.

Palamutu dörde bölerek unladiktan sonra tavada kızartması da güzel olur.

Palamudun en iyisi şiş kebapıdır. Palamudu döş köşe doğramalı, bu parçaları ilk bir suya koymalı, on beş dakika kadar suda kalan palamut parçaları tamamen kamını suya salverir. Bilâhare, bir palamut parçası, bir tefne yaprağı alarak şişe dizmeli. Ateşte kızarttıktan sonra üzerine zeytinyağı ve bolca limon sıkarak yemelidir. Bu suretle iska'a yapılan palamut fevkalâde leziz olur.

Pilâv

Pirinci akşamdan suya koyup ıslatmalı, sabaha kadar suda kalan pirinç daneleri büyür ve uzar. Bilâhare; tencereye koymalı, suyun ayarını bulmak için bir bardak kuru pirince mukabil konan iki bardak su yerine bir bardak su koymalıdır. Çünkü; pirinç ıslatılmıştır. Hafif ateşte pişirmeli, sonra; yağıni kızdırarak üzerine döküp küllü ateşte demlemelidir. Pilâvı domatesli isteyenler suyu domates ezip koyabilirler.

Üzüm

Balık üzerine kompostodan ziyade güzel bir çavuş üzümü almak daha kuvvetli ve hafif olur. Hem de şarap yerine geçer ve balığın hazmını kolaylaştırır.

RAĞADAN YUMURTA

Taze yumurtayı soğuk su içinde yıkadıktan sonra, kaynar suyun içine atıp üç dakika bırakmalı. Çıkarıp silmeli ve yumurtaya mahsus ayaklı fincanın içine koyup sofraya getirmeli.

Yumurta taze olursa kabuğu gayet beyaz olur. Eğer kırılırsa, beyazlatmak için tuz ve limon ile oğmalı.

OMLET

Altı yumurtayı kırıp içine biraz tuz, biber, bir kaşık tereyağı, bir fincan süt koyup bir kap içinde çalkalayınız. Ayrıca bir tava da ve kızgın ateş üstünde kâfi miktarda yağ yakınız bu yumurtayı tavaya dökünüz ve bir kaşık ile karıştırarak pişinceye kadar bırakınız pişirken tavanın kenarına toplayınız ve bir tabağın içine çeviriniz.

ALAFRANGA ÇILBIR

Bir tava içine su, bir fincan sirke ve biraz tuz atıp kaynatınız. Yumurtaları yavaşça bu suyun içine kırınız. Tava-yı ateş üzerinden alınız. Eş dakika sonra delikli kepeç ile yumurtaları sudan çıkarınız, soğuk suyu içine koyunuz. Ondan sonra bir bıçakla güzelce kenarlarını kesiniz. Yağda veya tırnıpa kızartılmış ve yumurta biçiminde kesilmiş francala üzerine kurtarınız. Üzerine de bir miktar domates salçası koyunuz.

SLÇALI BÖBREKLİ YUMURTA

Altı böbreği ortalarından ikiye bölünüz. Tereyağı ile tavada pişirip bir tabağa koyunuz. Ayrıca bir sahanda da yumurtaları pişiriniz. Tavadan birer birer çıkarıp böbreklerin üzerine sıralayınız. Tavada kalan salçayı böbreklerin üzerine dökünüz.

SALÇALI YUMURTA

Ekmek'eri yuvarak kütada ve ince o'ak kesiniz. Tereyağında kızartıp bir tabağın içine diziniz. Orta arında yapılan çukura yumurtaları kırınız. Sonra pişmiş sığır dili isterseniz mantar, kıyılmış maydanoz, bir miktar limon suyu ve tereyağı ile karıştırarak bir salça yapınız. Bu yumurtaların üzerine dökünüz ve fırına veriniz.

Sonbaharın güzel günleri

Sonbaharın daha çok güzel günlerini göreceğiz elbette... Yukarıda solda beyaz serijden kostüm. Koyu mavi emperme buluz kastümü açmaktadır. Sağda Bej pardesü ve kalın kumaştan iri düğmeli buluz, kemer kırmızı şapka kırmızı fift

Radio :

İSTANBUL PROGRAMI

17 Eylül PERŞEMBE

Öğle neşriyatı :

Saat 12.30 - 22.50 Plâkla Türk musiki. 12.50 - 13.05 Havadis. 13.05 - 13.25 Plâkla hafif müzik. 13.25 - 14.00 Muh-telif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı :

Saat 18.30 - 19.30 Çay saati

dans musiki. 19.30 - 20 Doktor Ali Rıza İnkaya tarafından zayıflama hakkında konferans. 20 - 20.30 Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musiki. 20.30 - 21 Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musiki. 21 - 21.30 Plâkla solo-lar.

1 - W. A. Mozart, Titas, Ouverture.

2 - Jos, Cungi, Hydiopathe, Waizer.

3 - Tchaikowski, İnti, U Arie aus d. Oper Eugen One-gin.

4 - Tchaikowski, Trepak aus "Calese Noisette", (Ballet)

5 - Albeniz, "Serenata, a-us suite espagnol.

6 - Fr. Lehar, Opt. Luxen-burg (Parçaları).

7 - Paderewakay, Chant du voyageur.

8 - Rubinstein, Toreador e Andalusia.

22.30 - 23 Ajans havadis.

BÜKRES

6.30: Sabah konseri. 13.30 - 15 Haberler ve plâk. 19: Orkestra. 19.55: Aktüalite; 20: Konserin devamı; 20.20: Konferans; 20.40: Verdinin operalarının plâkları; 21.10

Kışa Hazırlık

Havalar bel ki pek erken soğudu. Fakat tenbellere ve bugünün işini yarına bırakanlara tam yerinde bir ihtirda bulunmuş oldu. Bir çoklarımız gardroplarını, sandıklarını açtılar. Kışık giyineceklerinin naftalinerini temizlemekle meşguldüler. İstanbul havasının ne o'ur, ne olmasına karşı bu ihtiyat çok yerindedir.

Ancak kışık tuvaletlerini hazırlamayanlar, bir naftalin fırçası ile ellerinin altında manto palto, kürk, tayyör bulamıyacaklarına ve yeni modellerde geldiklerine göre şimdiden hazırlanmalıdırlar.

Konferans: 21.25: Radyo orkestrası; 22.30: Haberler; spor; 22.45: Sams Marku orkestrası. 23.45: Haberler.

VARŞOVA

18: Salon musiki; 18.50: Küçük orkestra; 19: Konuşmalar; 21: Radyo piyesi. 21.30: Konuşmalar. 21.45: Haberler. 22: Leh şarkıları. 22.30: Oda musiki. 23: Spor. 23.15: Plâk konseri.

BUDAPESTE

19: Dans plâkları. 20: Ziraat neşriyatı. 20.15: Piyano konseri. 20.45: Dış siyasaya bir bakış. 21: Küçük şarkılar. 21.30: Budapeste konser orkestrası. 22.40: Haberler. 23: Radyo salon orkestrası. 24.10: Çigan musiki.

BELGRAT

20.30: Millî neşriyat. 21: Senfonik ko ser. (Sarayın orkestrası tarafından) 23: Haberler. 23.20: Koro konseri.

MOSKOVA

18.30: Operada verilecek piyesi nakil. 22: Yabancı dillerle neşriyat.

PRAG

18.15: Şarkılı gayda musiki. 18.45: Şiir. 19: Çocuk şarkıları. 19.20: Konuşmalar. 20.25: Dans musiki. 21.10 Halk şarkıları. 21.30: Stüdyo piyesi. 23.15: Askerî bando.

VIYANA

(49.4 m. kısa dalga) 18.30: Piyano - şarkı; 19: Konuşmalar; 20: Haberler; 20.10: Polis neşriyatı; 20.20: Viyana musiki; 21: Klasik orkestra (Don Juan, Fausttan parçalar) 23: Haberler. 23.10: Kuartet musiki. 24.15: Dans.

Abone Şartları

TÜRKİYE İÇİN

1 Senelik 1200 Kr.
6 Aylık 600 "
3 " 325 "
1 " 125 "

HARİÇ İÇİN

1 Senelik 2500 Kr.
6 Aylık 1300 "
3 " 700 "
1 " -

Nuruosmaniye, Şeref Sokakı
TELEFON: 20827

Kral Karolun Prağ Siyaseti

Romanya küçük itilâftan ayrılmaz ve böyle birayrılış intihar sayılır

Prağ (Açık Söz) — Kral Karolun tahta cülûsu senei devriyesinde Çekoslovak Cumhurbaşkanı Benes ile, Yugoslav kral naibi prens Polun Bükreşi ziyaretleri üzerine, kral Karolun da Çekoslovak Cumhurbaşkanı Reisi M. Benes'e bir nezaket eseri olarak iadei ziyaret etmesi, gayet tabii görülmesi iktiza eden bir hal olduğu halde, Rusya ile Almanya arasındaki gerginlik, orta Avrupa siyasî mehafilinde bu ziyarete daha şimdiden çok büyük ehemmiyet verilmektedir.

Geçen gün Bratislâvda içtima eden küçük itilâf Hariciye Nazırlarının toplantısından sonra, Romen Hariciye Nazırı Mösyo Antonesko, Çekoslovak dış bakanı Mösyo Krofta ile Romen Kralının Prağ'ı ziyaret programı üzerinde görüşmüştür. Söylendiğine göre, bu ziyaret, Çekoslovak milletinin istihlâs ve istiklâlinin seneyi devriyesi münasebetile büyük çenlikler yapılacak olan 27-28-29 Teşrinievvel günlerinde vuku bulacak ve bu münasebetle büyük bir av partisi tertip edilerek Yugoslav Kral Naibi Prens Polun'de Prağ ziyaretleri rica olunacaktır. Maamafî, Prağ gazetelerinin de yazmakta oldukları bu sayılar resmi makamlarca henüz ne tayıd, ne de tektzip edil-

Kral Karol

memekle beraber, istikbal hazırlıkları sür'atle devam etmektedir.

Çekoslovaklar, Mösyo Titulesko'nun Romen hariciyesi başından çekilmesi'e, Romen harici siyasetinin değişmemiş ve sarsılmaz dostluk ve menfaat esaslarına istinat etmekte olduğu için değişmeyeceğini Romanyanın eski dostlarından, ayrılmıyacağını bu ziyaret münasebetile bir defa daha ilân etmek istemektedirler.

Prağ siyasî mehafilinde, iman ediliş kat'iyetle söylenmekte olduğuna göre Romanya hiç bir vakit Yugoslavya ve Çekoslovakya'dan ayrılmıyacaktır, çünkü bu devletin menfaatları da Yugoslavya ve Çekoslovakya gibi, sulh muahedelerinin hututu esasyelerini korumakta, ve avrupa devletleri arasındaki bugünkü istatikonun bozulmamasındadır.

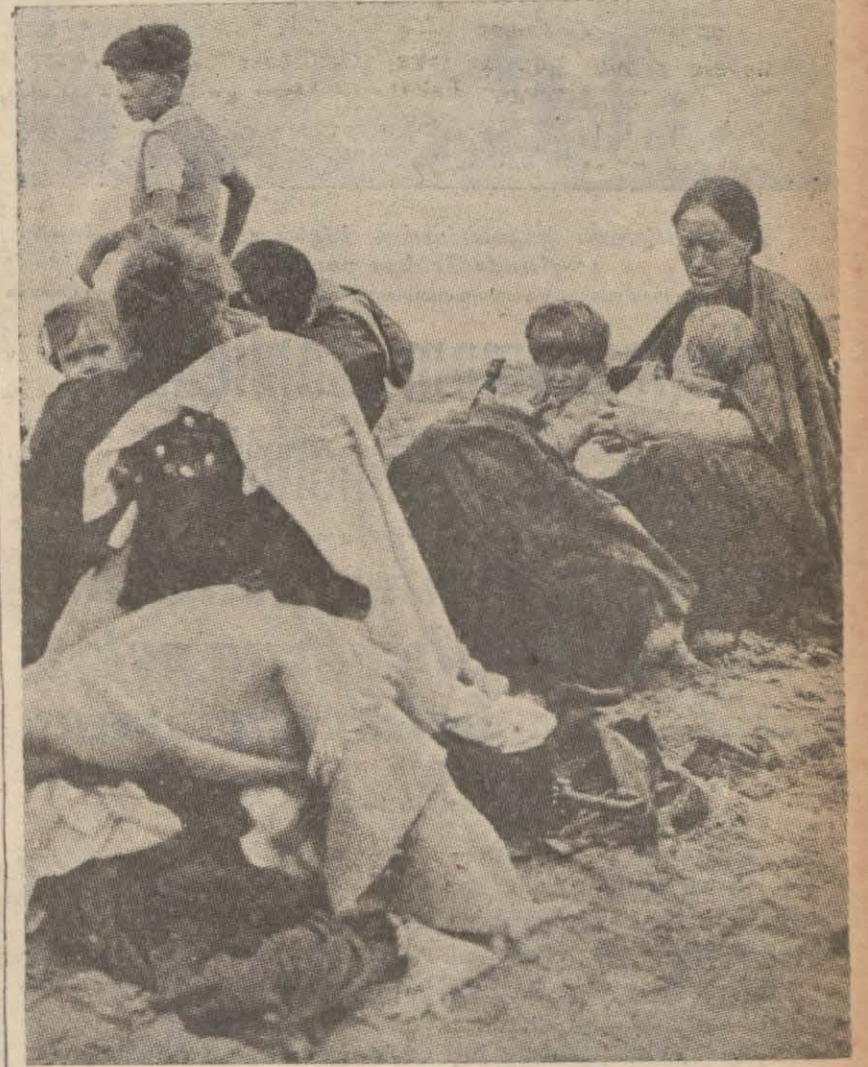
Romanya, Harbi umumiiden büyük kazançlarla çıkmış olduğuna ve bu kazançları muhafaza edebilmek için ona en büyük garantiyi temin edecek olanlar Fransa ile Rusya ve Çekoslovakya ile Yugoslavya için; Almanya ve onun yanıpışında yürümekte olan Avusturya ve Macaristanın yanına gitmek akıl ve mantığını kabul edemeyeceği bir intihar ve millî felâketten başka birşey değildir ve bu da hiçbir vakit vuku bulmayacaktır.

Mösyo Tituleskonun ağır hasta olduğu bildiriliyor

Bükreş (Açık Söz) — Eski Hariciye Nazırı Mösyo Tituleskonun hastalığı ciddileşmiştir. Sen Moris'den Bükreşe gelen son haberlere göre, Titulesko, maruf doktorların nezareti altında, hastalığı ağırlaşmış bir halde bulunmaktadır.

Günün hâdiseleri: İspanyada diri diri gömülen kadın ve çocuklar

Asiler Alkazar harabeleri altında mahsur kadın ve çocukların dışarıya çıkmalarına müsaade etmiyorlar..

Çocukları kucaklarında okitlerini bekleyen zavallı kadınlardan bir kafiye

Paris-Soir'in Toledo muhabiri yazıyor:

Arzum hilâfına olarak tekrar Toledo'ya geldim. Toledo kadar sevkülceys noktai nazardan mühim daha başka yer de vardır. Fakat burası, İspanya faciasının en son derecesine kadar, dar duvarların arasında temerküz ettirilmiş olduğu bir yerdir. Yedi haftadanberi devam eden bu can çekilmeyi bu kadar yakından takip ettiğim için bazan kendimi tahtie ediyorum.

Bundan üç gün evvel kumandan Royo Alkazara gitmiş ve Madrid hükûmetinin ultiमतomunu tebliğ etmişti. Evvelki gün asiler tarafından istenen papas ta geldi.

Sabahın saat dokuzunda yüksek byolu, kır saçlı bir adam bir nezaret otomobilinden indi. Üzerinde lacivert bir kostüm bulunuyordu. Sanki bu tarzda giyinmeğe alışmış gibi, elbisesi içinde rahatsız oluyor gibiydi.

Eğer Madrid'in sofı kadınlarından biri orada bulunsaydı bu adamın kim olduğunu anlıyacağı. Bu adam Madrid kilisesinin papazı don Enrique Vasquez Comarsa idi.

Harp komitesinin toplandığı eski postahane binasının önüne geldi ve nöbetçinin kulağına bir şeyler fısıldadı. Nöbetçi papazın yüzüne hayretle baktıktan sonra âmirlerine haber vermek için içeriye girdi.

Papas, içeriye girdi ve biraz sonra yanında kumandan Barcelo, Yüzbaşı Sedites ve bir siyasî komiser bulunduğu halde dışarıya çıktı.

Bu haber biraz sonra bütün şehre yayıldı. Birdenbire birkaç gönüllü yumruklarını havaya kaldırarak bağırıldılar. "Yaşasın Cumhuriyet!"

Bütün halk kendilerine iltihak ettiler. Dar yollardan Capuçin barikatlarına doğru yürümeye başladık.

Elinde beyaz bir bayrak olduğu halde kumandan Bascelo bir zabıt ve papas, taş toprak yığınları üzerinden Alkazara doğru yürüyorlardı.

Ateş kesildi. Ortahğı derin bir sükût kapladı. Alkazar harabeleri üzerinde bir zabıt göründü. elbisesi fırcalanmış. Tabii bir halde görünmek için pek çok kuvvet sarf ettiği anlaşılıyordu. Bu adamın sakalları altında çukurlaşmış yanakları, derisi delercesine dışarıya fırlayan almacık kemikleri, hummalı gözleri ne halde bulunduğunu anlatıyordu.

Yüzbaşı Verela, yavaşça harabe yığınları üzerine itti. Mütazkere için gelenlerin 20 metre ilerisinde durdu. Ve bir kelime söylemeden bekledi.

Kumandan Barcelo dedi ki:

— Don Enrigne Camarasanın hayatına kâsd etmeyeceğimize ve onu yanınızda almayacağımıza dair bize namusunuz üzerine söz veriniz.

Verela hiçbir cevap vermedi ve Alkazara doğru döndü ve baktı. Harabelerden bir ses yükseldi:

— Başkumandan miralay, size söz veriyor.

Bunun üzerine papas, cumhuriyetçi zabıter önünde bir defa ilgidikten sonra Alkazara doğru yürümeye başladı. Elinde beyaz bir mendil bulunuyordu. Sağ elinde bir haç vardı. Verela papasın gözlerini bağladı ve elinden tutarak toprak altında ve bir çok kimselerin can çekmekte olduğu cehennemde doğru sürüldü.

Öğleden birkaç dakika evvel don Enrigne, Camarasa harabeler üzerinde tek başına göründü. Beyaz mendilli meşin çantası ve yaldızlı haç elinde idi. Fakat o, içeriye giren eski adam değildi. Aradan birçok seneler geçmiş gibi ihtiyarlamıştı. Dudakları titreyordu. Bir adamın bu kadar sarardığını şimdiye kadar görmemiştin.

Kumandan Barcelo onu kolundan tuttu. Papası gördüklerine dair hiçbirşey söylemedi. Fakat orada karşılaştığı korkunç manzaranın aksi çehresinde görünmekte idi.

Papas, on yaralı ve yüz kadar âsi hazır bulunduğu halde dinf âyin ile, iki yeni doğan çocuğun ve aftızını yaptığını söyledi. Bu yeni doğan çocuklar, alelacele kurtarılmadıkları takdirde, diğerleri gibi öleceklerdi. Çükü annalarının kurumuş olan göğüs bu zavallıları yaşatacak bir halde değildi.

— Acaba bu masumların dışarıya çıkmalarına müsaade etmiyecekler mi?

— Bilmiyorum.. Buna karar vermek için bir toplantı yapacaklardır. Kararı da yarın öğreneceğiz.

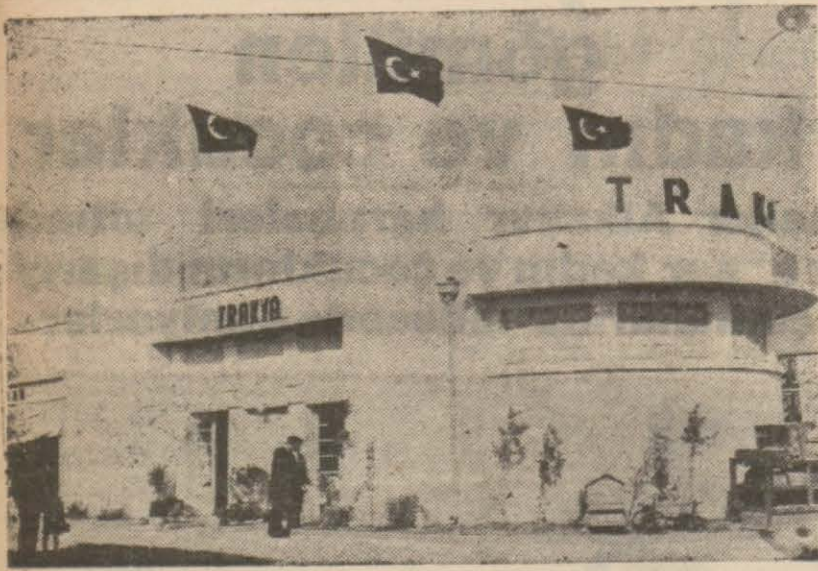
Mukadderatın kendini göstermesine intizaren bir rüya gördüm.

Alkazar harabesi üzerinde, yüksek pencereli bir mektep yükseliyordu. Muhasara esnasında doğan çocuklar burada oynuyorlardı. Bir ses bana diyorodu ki:

"Yeni İspanyanın çocukları hükûmet taraftarlarının yetimlerini ve âsi çocukları birbirlerini tanıyorlar. Çünkü İspanyolların birbirlerini sevmedikleri zamanlar artık geçmiştir."

Boguk bir ses beni uyardı. Bu bir top sesi idi. Alkazar harabeleri üzerine el'ân ateş ediliyordu.

BÜTÜN MEMLEKET ...

Bu sene hintirantı yağmurlardan büyük zarar gören İzmir sergisinde Trakpa pavilyonu

Kızılcahamam kaplıcaları İslah edilmelidir

Buraya gidenler pahalılık- tan ve kaplıcaların pek iptidaî bir halde oluşundan müştekidirler

Kızılcahamam (Açık Söz) — Kızılcahamama hava almağa, banyolarda şifa aramağa ve biraz kafasını ve vücudunu dinlendirmeye gelen her vatanında, buradaki yiyecek ve içecek fiyatlarından müştekidir. Çünkü bazı şeyler Ankaradaki piyasa fiyatlarını bile oldukça geride bırakmıştır. Burada bir evin kirası ayda en az kırk liradır. Bazı eşya fiyatlarını aşıya kaydediyorum.

Adi sabun 50-60, zeytinyağı 60-70, zeytin tanesi 50, peçer 35, et 30, ekme 11, şeker [burası prinç memleketidir] 22, yoğurt 15, süt 15, yumurta 1,10, 30-50-100 bir odanın gündelik oturma kirası [üç odalı bir evin kirası ayda en az kırk liradır] 12,20 un, 75-90 sadeyağ.

Şayanıkdikkattir ki yalnız Orta Anadolu'dan değil, İstanbul'dan, ve çoğu Ankaradan gelen vatandaşların bir kısmı bu Anadolu kasabasında herşey bulmak ümidiyle ekseriya tedaviksiz gelmiş olduklarını buraya gelip te burasını öğrendikten sonra anlıyorlar. Bir kısmı da bu anlayışta sonra Ankaradan ihtiyaçlarını tedarik etmeye teşebbüs ediyorlar ki, bu teşebbüs gerçekten çok güç ve masraflı oluyor.

Ekme meselesi

Ekme meselesi, birçok şehir ve kasabalarımızda olduğu gibi burada da halledilmiş değildir. Kasabada Ankaradan getirilen fabrika unları harcanır. Bu unlardan fırınlarda yapılan ekmeğin kilosu 11 kuruşa satılmaktadır.

Bu işleri bilen bir zatın anlatığına göre bir çuval un 100 kilo ekme alınabiliyor ve bu suretle bir çuval fabrika unu ekme olup satıldıktan sonra 1100 kuruş bırakıyor. Halbuki birçokları burada ekmeğin kilosunun 11

kuruşa satılmasını, pahalı bir satış olarak iletir sürmektedirler. Binaenaleyh kasaba Belediyesinin bütün bu şayanıdkadık pahalılıklar üzerinde müsbet bir rol oynaması mümkündür ve hattâ elzemdir.

Banyolar iptidaî bir haldedir

Kızılcahamamda, yordun muhtelif köşelerinden koşup gelen yüzlerce vatandaşın bir parça sıhhat bulmak ümidiyle girip çıktıkları banyolardan, muhakkak ki hiç birisi memnun oarak ayrılmamaktadır. Banyolar, o çok iptidaî ve hattâ çok pis bir haldedir.

Vilâyet hususi idaresine senede 3000 lira gibi mühim varidat temin eden ve müstacirine en az 5000 lira gelir veren bu banyolar, tabiatın ortaya çıkardığı gibi iptidaî vaziyetleri muhafaza ettirilmiş fakat her nasılsa hunların üstlerine bir küçük bina yaptırılmıştır. Bu binaların yerden yükseklikleri nihayet iki metreyi bulmaz. İçleri karanlık mağara'arı andıran bu şifa oyuklarında her yıl yüzlerce vatandaşın sağlık aradığını görüyoruz. Banyoların soyunma yerleri, banyo havuzları ve nihayet istirahat mahalleri mutlak bir istirahata muhtaç bulunmaktadır. Bu istihlâtın buralara her yıl koşup gelen yüzlerce, binlerce vatandaşın sıhhati namına başarılması lâzımdır.

Kızılcahamam banyolarının elim vaziyetleri karşısında insan, Haymanadaki asri banyoları ve o banyolardaki emaye követleri, nikel muslukları ve hususi duş ve banyo locaları ve Haymana belediyesinin banyolarını islah ve ziyaretçi vatandaşların istirahatleri için harcadığı fedakârlık ve değerli emekleri hatırlayarak buranın da neden orası gibi olmadığına müte-

Bergamanın Kurtuluşu Kutlandı

Bergama (Açık Söz) — 14 Eylül Bergamanın kurtuluş günüdür. Bütün halkın iştirakile Bergamada büyük tezahürat yapılmış, bu tezahürata İzmir Valisi Fazlı Güleş riyaset etmiştir. Nutuklar söylendikten sonra kahraman askerlerimiz bir geçit resmi yapmış ve halk tarafından alkışlanmıştır. Geceleyin de halk milli oyunlar oynayarak geç vakte kadar bayramı kutlamışlardır. Mahmut Karındaş tarafından Halkevinde bir müsamerelerilmiş, monologlar söylenmiştir.

İzmir Şild maçları

İzmir (Açık Söz) — Pazar günü halk sahasında 934-935 senesi şilt müsabakalarına devam edildi. İlk maç Göztepe-Bornuva takımları arasında yapıldı. Maç Göztepe'nin 2-1 galibiyetle neticelendi. Bundan sonra Demispor-İzmirspor maçı yapıldı. Bu maçta iki kulüp 2-2 berabere kaldılar.

İzmirde bir falcı kadın yakalandı

İzmir (Açık Söz) — Mersinli de falcılık yaptığı anlaşılan Kâmilin karısı 45 yaşlarında Zehra, Kamer adında bir kadına bir lira mukabilinde fal baktığı sırada yakalanmıştır. Zehranın, 15 yaşında Yıldız adında bir kızı da fuha teşvik ettiği iddia edildiğinden hakkında tahkikata başlanmıştır.

essir olmaktan kendisini alamamaktadır.

Hakikat böyle olmakla beraber Kızılcahamama, belki Haymanadan daha çok ziyaretçi geldiği de inkâr edilemez. Bunun sebebi basittir: Haymana havası ve suyu arzu edildiği kadar iyi değildir. Fakat Kızılcahamamın bol çamlikları ve bu çamliklardaki suların iyi sularından oluşu. Havasının güzelliği Kızılcahamama gelenlerin sayısını her yıl artırmaktadır. Fakat ne de olsa, gelenlerin çoğunun evvelâ banyoların bugünkü vaziyetinden ve sonra göze çarpan ve hüküm süren pahalılıktan ve bazen de istenen şeylerin bulunamamasından şikâyet etmekte oldukları muhakkaktır.

İmör işleri

Belediye reisinin anlatığına göre son bir sene zarfında kasabada kırk kadar ev yapılmıştır. Bu hareket, bu kasabanın on sene sonra beş altı yüz ve belki yedi sekiz yüz evli, zengin ve güzel bir şehir olabileceğini anlatmaktadır. Bütün kazanın nüfusu 52,700 kadardır. Bir çok köylerde köy kanunu tatbik edilmektedir. Buraya yakın (Çamdere) denilen nahiye merkezindeki belediyenin senelik varidatı 7,000 liraya yakındır. Bu varidat, kaza merkez belediyesi varidatının senelik tahsilâtının hemen iki mislini ifade eder. Son günlerde Polatlıya nakli

Izmir'e hava seferleri

Halkapınardaki saha ve hangar bitirilmek üzeredir

İzmir (Açık Söz) — İzmir-Ankara ve İzmir-İstanbul arasında yakında muntazam hava posta'arı işlemeğe başliyacaktı.

Bunun için Halkapınarda hazırlanan sahada bir de hangar inşa edilmiştir. Hangarın inşaatı yakında bitecektir.

Tayyarelerin inş ve hareket yeri hazırlanmaktadır. Burada 80 metre dolma ameliyesi yapılacak ve bazı kısımlar asfalt olacaktır. Kışın hava istasyonunun su hücumuna mazur kalmaması ve yağın yağmur sularının denize dökülmesi için saha etrafına hendekler açılacaktır. Bu iş de yakında başlanacaktır. Hangarın inşaatı bittikten sonra hava postaları umum müdürlüğü haberdar edilecek ve posta tayyareleri İzmir'e muntazam seferler yapmaya başlayacaktır.

Bir kız kaçırma hâdisesi

İzmir (Açık Söz) — Cumavası nahiyesinin Keler köyünden Salih'in 13 yaşındaki kızı Keziban Giritli Ali adında birisi tarafından kaçırmıştır. Ali yakalanarak Adliye'ye verilmiştir.

14 yaşında bir kız kırıldı

İzmir (Açık Söz) — Bornovanın besyol köyünden Meray adında 14 yaşında bir kızcağızın, aynı köyden Ali ve arkadaşı Hüseyin tarafından cebren kırıldığı bildirildi. Hüseyin tutulmuştur. Arkadaşı Ali aranmaktadır.

memuriyet eden kaymakam vekili Abdullah burada bulunduğu bir sene içinde bir hayli faydalı işler başarmıştır.

Vilâyetinde yardımı temin olunan kasabanın muhtelif semtlerinde üç çeşme yaptırılmıştır. Bunlardan birisi, ormanlıktaki soğuk su çeşmesidir. 200 metre kadar bir kanal açılarak banyoların suları bu kapalı ve taş kanaldan kasabanın aşısına aktırılmış, yukarıda adı geçen çeşmelere gelen sular 7-8 yüz metre bir mesafeden getirilmiştir. Bu sularla mikyasına derecesi 6-7 dir. Kasabanın cumhuriyet alanına küçük çapta bir sebze hali yaptırılmıştır. Bu meydanlıkta banyoların husule getirdikleri bataklık kurutulmuştur.

Çam dere nahiye merkezinde 7 çeşmeyi idare edebilecek ve icabında yangına karşı suyunun istifade olunabilecek bir su deposu yaptırılmaktadır.

Köy kanunu tatbik edilen köylerde, ihtiyar heyetlerinin tutacakları hesap ve öteki defterlerin tutma ve kullanma usulleri muhtarlar tarafından öğretildiği muhtemeldir. Bu hususta muhtemel herhangi bir suistimalin önüne geçilebilmesi için de bazı esaslı ve faydalı tedbirler alınmıştır.

İyi çalışan bu genç kaymakam başkanlığında Polatlı kaymakam vekillğine tayin edilmiştir.

Kadri Kemal Kop

Edebiyat Anketi:11 Millî bir edebiyat yaratabilir miyiz?

İskender Fahreddin Sertelli söylüyor:

" — Hepimizin bildiğimiz ve gördüğümüz eserler bize bütün iptidaî unsurları yabancı memleketlerden gelmiş bir kumaş parçasından farksız göründükçe, hangi san'at eserlerimizle öğüneliriz? Brakınız, millî edebiyatı yarınki nesilden bekliyoruz."

Anketi yapan: Nusret Safa COŞKUN

Eski Kültür Bakanı merhum doktor Reşit Galip İskender Fahrettin için "harf inkılâbında en fazla çalışan muharrir," demişti.

Filhakika İskender Fahrettin harf inkılâbından bugüne kadar hepsi telif olmak üzere tam kırk beş eser neşretmiştir.

Ve bu kırk beş kitap sade kemmiyet bakımından değil aynı zamanda keyfiyet bakımından da millî kütüphanemiz için birer kazanç olan, cidden değerli mevzuları ihtiva eden, üstünlüğü itibarıyla de mükemmel eserlerdir.

Bilhassa "Akşam," gazetesinde tefrika edilen ve Atatürkün takdirlere mazhar olan (Sumer kızı) isimli romanı ve onu takip eden (Güneşin oğlu) (Asyadan bir güneş doğuyor) isimli romanları derin bir tetkikin eseri olduğu gibi son zamanlarda aydınlanan tarihimizin bir çok karanlık hakikatlerini bir roman hüviyeti içinde ortaya koyması itibarıyla de şayanı dikkattir.

Danebilir ki İskender Fahrettin memleketimizde tarihî roman janrının ilk muvaffak olmuş muharriridir.

Çok geniş bir muhayyeye sahip olduğu kadar çok cazip bir üslup ve derin bir bilgiye malik olan İskender Fahrettinin anket cevaplarını almak benim için bir kazanç olduğu kadar aşağı yukarı hemen bütün Türk okuyucularının tanıdığı bir meşhur muharririn millî edebiyat hakkındaki fikirlerini öğrenmek okuyucularımız için de, bu işle uğraşanlar için de ayrı bir kazanç olacaktır.

Eserlerinin kemmiyeti kadar nezaketinin keyfiyeti de hudsuz olan İskender Fahrettini Osmanbeydeki apartmanında ziyaret ettim. Geniş bir masanın başında etrafını saran İngilizce kitaplar ve mecmualar arasında çalışmakla meşgul bulduğum (Ben kimin metresiyim) muharrir beni nezaketle karşıladı. Masasının karşısındaki koltuğa otururken o öndeki müsveddeleri topladı. Dosyalarına koyduktan sonra elleriyle saçlarını geriye doğru taradı. Geniş alında biriken terleri sildikten sonra kollarını masaya dayıyarak: — Buyurunuz, sorunuz dedi ve ilâve etti:

— Galiba ilk sualiniz Millî Edebiyat nedir, değil mi?..

Başlama tasdik ettim. Bunun üzerine bütün suallerin cevaplarını ihtiva eden cevabına başladım:

— Her millet kendi zevklerinin ve duygularının maksat olan bir edebiyat yaratmıştır. Medenî âlemden uzak yaşayan yarı vahşî insanların

bile kendi vicdanlarından ve kendi zevklerinden doğan edebiyatı ve edebiyat tarihleri vardır.

İnsanların millet halinde yaşamaya başladıkları gündberi, millî edebiyat, yeni ibdalarla tebarüz etmeye başlamıştır.

Her milletin nasıl bir tarihi varsa, onun kadar kuvvetli bir edebiyatı da vardır. Beynelmilleleşmiş bir edebiyat nasılsı tasavvur edilebilir ki, meselâ vaktile Sibiryaya sürülen Maksim Gorkinin zindan hatıraları, çarlığa karşı esaret ızdıraplarını haykırıyor için, mahallî bir hususî yetifade etmektedir ve tamamilen Rusun kendi mahdır.

İşte bir misal daha: Bakınız bugün Varşova'da Şopenin ölümünün 87 nci yıldönümünü tes'it hazırlıklarına şimdiden başladılar. 87 yıl önce, teşrihevvelin 17 nci günü Pariste ölen meşhur musikîşinas (Fredric Chopin) in yalnız musiki üstadı değil, aynı zamanda büyük bir edip olduğu hükümünü veren Lehistan münevverleri, onun millî eserleriyle Lehistanı istilâ tehlikesinden kurtardığını söylüyorlar.

Şopenin ölümüne kaybolan bir vatan parçası, yine onun eserleriyle çok çabuk dirilmiş ve esaretten kurtulmuştur. Şopen gibi (Wagner) de bütün eserlerinde yalnız kendi milletinin ızdıraplarını terennüm etmiş, yaratıcı kudreti karşısında bütün Alman gençliği, bütün Alman milleti harekete geçerek istiklâl mefkûresi etrafında birleşmiştir.

Bunun gibi birçok garp sanatçıları görüyoruz ki, hepsi de zevkleri gibi heyecanlarını da millî kaynaklardan almışlar. İbsen, Şekspir, Dante, Göthe, Viktor Hügo, Long Fello; bizde de Namık Memaliler, Şinasi, Tevfik Fikretler sayılabilir.

Enderon edebiyatına gelince, bunun üzerinde fazla durmayı bile zait görürüm. Bütün eserleri kadın, şehvet, oğlan, şarap ve baştanbaşa medhiyelerle dolu olan... ve hâlâ mekteplerimizde birer san'at eseri diye okutulmak gafletini gösterdiğimiz bu maskara edebiyatı, bence, yeni nesli millî edebiyat merhalesine yaklaştırmamakta hâlâ rolü olan bir edebiyattır.

(San'at san'at içindir!) nazariyesi bugün garpte bile çoktan iflâs etmiştir. Milletler gözlerini edebiyat sahasında bile ileriye çevirmişler; millî renkleri, millî dekorları içinde kendi vicdanlarından, kendi zevklerinden doğan bir edebiyatı sâhibi olmuşlardır.

Bizim, kozmopolit edebiyat-

timiz içinde - bazı şahsiyetlerin milletten vicdan ve ızdıraplarına tercüman olan eserleri istisna edilecek olursa - henüz bir (İnönü), bir (Sakarya), bir (İzmir zaferi) ni terennüm eden millî destanlarımız bile yoktur. Millî edebiyat vasıflarını tekarrülamıza lüzum görmüyorum. Bugün hepimizin bildiğimiz ve gördüğümüz eserler bize bütün ibtidai unsurları yabancı memleketlerden gelmiş bir kumaş parçasından farksız göründükçe, hangi san'at eserimizle öğüneliriz? Brakınız, millî edebiyatı yarınki nesilden bekliyoruz...

Bu cevabı yarınki nesilden çok ümitvar olduğumu söylemiş olan değerli muharrir içinden bu temennisinin hakikat olmasını diliyerek veda ettim.

Nusret Safa Coşkun

AÇIK MUHAREBE: Son Posta gazetesi muharrirlerinden Bay İsmet Hulusiye

Evvelki günkü "Son Posta," da anketimiz hakkında yazdığınız yazıyı okudum. Esasen bu mesele hakkında sizin de fikrinizi alacaktık. Bu suretle pek acele etmiş olduk. Maamafih yazınızda hakikati tahrif ettiğiniz kadar bir hayli de acı fikir serrettiğinizi müsaadenizle söyleyeyim. Yazınızı pek geç okuduğum için maalesef cevap yazamadım. Yarın (acaba fikir) diye tavsif ettiğim yazınıza mukabele edeceğim için daha iyi anlaşıncamızı ümit ederim.

Nu - Sa - Co

Selânik panayı- rında incirlerimiz

İzmir, (Açık Söz) — Ankara Türkofis merkezinden şehrimiz Türkofisine gelen bir mektupta Selânik beynelmil panayırının açılma merasiminde bulunduğundan sonra Yunan ve İlahî ile baysekillinin Türkiye pavyonunu ziyaretlerinde bu pavyonda teşhir edilen Türk incirlerini fevkalâde mükemmel buldukları ve beğendikleri bildirilmiştir.

İki yaşındaki çocuk cayır cayır yandı

İzmir (Açık Söz) — Kemalpaşa kazasının Parsa köyünde Çalı Mehmedin bağında çardak, çıkan bir yangın neticesinde tamamen yanmıştır. Çardakta bulunan iki yaşında Mehmed Ali adındaki çocuk ta kurtarılmıyarak feci bir şekilde yanmıştır. Yangının Arif adındaki çocuğun kibritle oynamasından çıktığı anlaşılmıştır.

Ödemiş'te bir kadının ırzına geçtiler

Ödemiş (Açık Söz) — Ödemişin Birgi nahiyesine bağlı Şemir köyünden Bozdoğan kızı Fatmanın evi geceleyin basılmak suretile namusuna tecavüz edilmiştir. Vaka failleri olan küçük Ali oğlu Salih ile Süleyman oğlu Tavşan Mehmet jandarmalar tarafından yakalanmıştır.

Zabıta san'atı: 34

Altı El Ateş

Yazan: Rufus King

Yanımdaki iki tayfaya emir verdi:

— İlk işaretle Kinsman'ı yurkariya çekmek için daima hazır bulununuz.

Tayfalarından pancar gibi kırmızı yüzlü olan daha yaşlısı: — Hazır! dedi.

Kinsman'ın telefonda sesi duyuldu:

— Ben gemi ankazının yanındayım şimdi. Burada çok garip bir aydınlık var biliyor musunuz?

Bir fasıla geçti. Telefonda ses tekrar duyuldu:

— Ben dünyada bunun kadar güzel bir manzara olabileceğini hiç tasavvur etmedim.

— Kinsman, rica ederim, ihtiyatlı davranınız. Denizde vakitiniz var. Kaptan Paje'nin bize uzun bir müddet için havanın iyi gideceğini temin et-

tiğini biliyorsunuz. Denizin tatbiki dokunmağa başladı mı, hemen bize haber veriniz.

— Pekâlâ, pekâlâ!

Valkur Mis Vintestona döndü.

— Gemi enkazının yanında imiş şimdi... dedi.

Mis başını hafifçe kaldırdı ve sükkunle cevap verdi:

— Doğrusu Kinsman pek yaman çocuk! Güneşin kızgın huzmeleri ortalgı cayır cayır kavuruyordu. Fakat Mis Vinteston artık burnunu unutmuştu. Demirden bir el sanki kalbini avucunun içine almış, sıkıyordu, sıkıyordu. Valkur da, o da gemide daha başka insanlar bulunduğunu tamamilen unutmuş gibiydiler.

Valkur telefonda çağırdı:

— Mösyö Kinsman!

Delikanlının aşağıdan sesi duyuldu:

— Buyurunuz efendim.

— Şimdi gemi enkazının içinde misiniz?

— Şimdi güverteyedim.

Sesi yine madenî gelmekle beraber, biraz düşünceli bir insanın sesine benziyordu.

— Gemi enkazı değil bul Adeta dağ yığını!

— Şimdi aşağı yukarı ne tarafta bulunuyorsunuz?

— Alt güverteyedim. Klaynın kamerasına doğru yürüyorum.

— Yavaş gidiniz..

Birkaç dakika devam eden bir sükût faslası oldu, sonra Kinsman'ın sesi duyuldu:

— Hiç merak etmeyiniz Valkur.. Yavaş yavaş gidiyorum.

Valkur Mis Vintestona tekrar etti:

— Geminin alt güvertesinde imiş. Klayn'ın kamerasına doğru gidiyorum.

Mis Vinteston dudaklarını ısırdı. Bu son sözlerin ne mana ifade ettiğini anlamadı anlaşıyordu.

Yine telefonda Kinsman'ın sesi duyuldu:

— Kinsman'ın önündeyim. Fakat burada cereyan var. İşte şimdi kamara'ya giriyorum.

— Kablo'ları karıştırmamağa dikkat ediniz!

— Evet, evet, dikkat ediyorum.

— Kamaraya girdiniz mi?

— Evet!

Valkur yine mise tekrar etti:

— Kamaraya girmiş.

Arkası gelmeyen beş uzun dakikal Hava tulumbasını işleten tayfalar terlemişlerdi. Mis Vinteston'un burnu karanfil kırmızısına gelmişti. Yüzünün geri tarafı sapsarıydı. Sanki saniyeler üzerinden seneler gibi geçiyor ve kadını gözle görünüp derecede ihtiyarlatıyordu.

Valkur telefonda sordu:

— Bir şeyler buldunuz mu Mösyö Kinsman?

— Hayır, daha bulamadım. Burada öyle çok şeyler yok. Belki de hepsi kapıdan dışarıya dökülmüşlerdir. Belki de mercan dallarının aralarına düşmüşlerdir. Dolaba baktım, raflara baktım.

— Yanlış bir kamara'ya girmedinize emin misiniz?

— Katiyen eminim. Klayn'ın kamarasındayım.

— Dolabın üzerinde ismi yazılı mı?

Birkaç saniye... Ondan sonra Kinsman'ın sesi tekrar duyuldu:

— Evet, evet... Şimdi saati

yerlerde arayacağım. Bulamazsam mercan dallarının arasına bakacağım.

— Bu, okadar lüzumlu bir şey mi Kinsman?

Bir sükût faslası... Arkası gelmeyen, endişe verici bir bekleyiş...

— Ne söylemek istediğinizi anlatmadım Valkur!

— Halbuki ben gayet açık konuştumuş zannediyordum. İkinci Helsingor yatının planı, sizin şimdi enkazı içinde bulunduğunuz birinci yatın planına benzemiyor. Maamafih siz yine doğrudan doğruya Klayn'ın kamerasına doğru yürüdünüz. Yani o istikamette yürüdünüz.

Aşağıdan cevap gelmedi.

Üç uzun ve öldürücü dakika geçti. Romorkörde toplanmış olan küçük grup merak ve endişe ile neticeyi bekliyorlardı. Boğucu sıcak devam ediyordu.

Nihayet Kinsman'ın sesi bu sefer daha zayıf olarak işitildi. Okadar uzaktan geliyor gibiydi ki, güç anlaşılıyordu:

— Valkur, demek siz benim

Layton Klayn olduğumu biliyordunuz öyle mi?

— Evet.

— Eğer abes bir sual olmazsa, bunu nasıl öğrendiğinizi bilmek isterdim. Doğrudan doğruya eski kamarama dönmek budalalığımı yapıyordan mı anladınız?

— Bunları yukarıya çıktığınız zaman anlatırım. Yalnız hazır olunuz. Kaptana sizi yukarıya çekmek için emir veriyorum.

— Evet amma, ben daha hazır değilim.

Kinsman'ın sesi acılaşmıştı. Gayet zayıf işitiyordu.

Valkur kaptana işaret etti:

— Çekiniz kumandan!

Kaboların başında bulunan tayfalar, yavaş yavaş çekmiye başladılar. Mukavemet gördükleri için hızla çekmiye çalışıyorlardı.

Paje bağırdı:

— Yavaş, yavaş! Valkur telefonla konuşuyordu:

— Kinsman, kabloyu aşağıdan bağladınız mı? Sizi yukarıya çekemiyorum.

[Bitmedi]

Harp çanları çalıyor

Berlin ve Moskovada hâlâ iki taraf sefirlerinin nasıl durabildiklerine şaşıyor

(1 nci sayıdan devam)

parolayı teyid etmiştir. "Tereyağına değil, topa ihtiyacımız vardır."

Hitler, delice rüyalar serisine milletlerin yükseltilmesi, iş saatlerinin azaltılması gibi fikirler ilâve etmiş ve ulusu en zalim mahrumiyetlerde iken ekonomik refahın bahsetmiştir. Nuremberg'de ikinci dört senelik plân ilân edilmiştir.

Dört senelik işçi plânı olan bu plân, Almanyayı yabancı ham madde tâbiyetinden kurtaracaktır.

Nuremberg panayırının ağırlık merkezi hiç şüphesiz Hitler ekonomisi umdesi hakkında beyanatlarda değil, taarruz propagandasında bulunmaktadır. M. Hitlerin yüksek sesle ve İngilizce'de üçüncü İmparatorluk dostlarını hayrette bırakmak suretiyle müstemleke istegini ilân etmesinde tereddüd etmemiş olması bu suretle izah edilebilir. Bizzat Hitler, o kadar heyecana düştü ki, yalnız Ukranyayı değil, ne fazla ne eksik, "Ural", "Sibirya'yı da rüyasında görmekte ve Alman toprağı üzerinde bir cennet kurmak için bunların kendisine lazım olduğu neticesine varmaktadır. Bunun içindir ki, Hitlerin peykleri olan Göbbels ve Rozenberg'in bu kadar taşkınca ileri gitmiş olmalarına hayret etmemek icabeder. Böyle bir insan beynelmil münasebet tarihinde görülüş bir şey değildir. Bununla beraber faşizmin yegâne yayılma yolu doğuya doğru olduğunu zannedenler müsterih olmasınlar, Nuremberg'in tevehhürü dolu vaad ve heyecanında Avrupa kolektif emniyetini hernebahasına olursa olsun akim bırakmak temayülü hakim bulunmaktadır. Kudurmuş halk amirlerinin bütün hiddet ve tevehhürleri Fransız - Sovyet yardım paktnın üzerine köktü:

Sovyet-Çekoslovak paktnı her ne pahasına olursa olsun yıkmak-ışte-Alman faşizminin sabit fikri budur. Çekoslovakıyı yıkabilmek için tecrit etmek.

Röveleri Fransanın göğsüne dayayabilmek için Orta Avrupada kuvvetlenmek.

Faşizm müstemlekedan bahsetmekle daha şimdiden dünyayı İngiltere zararına olarak paylaşılmaya istemektedir. İşte, Avrupanın göğsünde dışına kadar silâhlanan süel kampın projeleri bunlardır. Bu kamp, şimdiden İspanyada hareket geçmiştir. Kampın, Fransanın gerilerine nüfuz ve İtalyan faşizmi ile müşterek olarak, Cebelütânkı istihdaf etmektedir.

Avrupa, meyvalarını toplıyor. Göbbels ve Rozenberg, İngilterede mütearrızla üçüncü bir devlet zararına olarak muavassıt tarzı hal muamelelerinden ibaret olan ananevi diplomasinin Banal metodlarına hala inanarak unsurlara müracaat ediyorlar. Göbbels ve Rozenberg Fransada yalnız üçüncü bir memleket veya memleketlerin zararına değil aynı zamanda bizzat kendi memleketleri geniş halk kitlelerinin de zararına olarak Alman faşizmi ile anlaşmasını muvafakata hazır olan unsurlara hitab ediyorlar.

Nuremberg, Almanyaya tarafından bir sistem içinde baltalamakta olan Lokarno devletleri konferansı için fena bir mukaddeme değil.

Şimdi bu kanlı Nuremberg oyuduna karşı Sovyetler birliğinin ne yaptığını sormak haklı bişey olur. Sovyetler birliğinin milyonlarca işçisi son günlerde mutad faaliyetleriyle meşgul olmuşlardır.

Memteketimiz, Nuremberg hay-kırmalarından çok daha enteresan milyonlarca işle meşguldür.

Pravda gazetesi, Nuremberg kongresinin, Alman faşistlerinin istihdaf ettiklerinden aykırı neticelere vardığını yazıyor ve diyor ki:

"Faşist Almanyaya bütün dünya önüne açık bir mütearrız ve harpçi olarak çıkmıştır. Kongrenin rejisörleri utanılacak bir akamete uğradılar."

Alman ordusu Bolşevizmle karşı bir set imiş

Roma: 16 (A.A.) — Nasyonal sosyalist kongresi, Roma matbuatında mühim bir akis bulmaktadır. Führer'in kapanış nutkunun siyasî mahiyeti bilhassa kaydediliyor.

Tribuna gazetesi, bu nutku Avrupa medeniyetini bo'şevik tehlikesine karşı müdafaa için birleşmek üzere uluslara yapılmış acil bir müracaat olarak tefsir etmektedir.

Gazete diyor ki: Üçüncü İmparatorluk, teslimatını tacil etmişse, bunu, Asya amaçlarını unutarak silâhlarının bütün ağırlığı ile, ka-naatınca Bolşevizm için olmuş hale gelen Avrupa bölgelerine doğru propagandasını yaymakta olan Sovyetler Birliğinin muazzam teslimatı üzerine yapmağa mecbur olmuştur.

Alman ordusu, batı Avrupa için bir tehlike değil, Bolşevizm tehlikesine karşı ilk seddi teşkil etmektedir.

Journal D'Italia gazetesi de şu satırları yazıyor:

Hitler kapanış nutkunda kongrede bütün dünyayı Bolşevik tehlikesine karşı teyakkuza davet eden diğer hatiplerin fikirlerini buluşa etmiştir.

İngilterede nasıl karşılandı

Londra, 16 (A.A.) — Havas ajansından: Siyasî müşahideler M.Hitler'in Nuremberg'de söylemiş olduğu nutku gayrimüsaaid suretlerle karşılamışlardır.

Çünkü Führer'in sözlerinin Lokarno konferansının inikadı için bir mania teşkil edecek mahiyette olduğu mütealeasinda bulunmaktadır. Bu müşahideler Fransa ile İngiltere'nin bir Avrupa hava ihtilâfı vücade getirmeğe çalışmakta olduklarını ehemmiyetle kaydetmekte ve Hitler Sovyet Rusyanın müzakereler haricinde tutulması noktasında ısrar eylediği takdirde bu ihtilâfın vücade getirilemeyeceğini ilâve eylemektedirler.

Salâhiyyetler mehalif, Lokarno konferansının - şayed toplanacak olursa - büyük devletlerden hiçbirini haricet bırakmaması ve hiçbir meseleyi bir kenara atması lazım geleceği mütealeasinda bulunmaktadır.

İtalya konferansa iştirak edecek

Roma, 16 (A.A.) — İtalya hükümeti, İtalya'nın esas itibarlı Lokarno konferansına iştirak etmeğe muvafakat eylemekte olduğunu, ancak bu konferanstan evvel ihzarî mahiyette diplomasi müzakereleri yapılması meşrut bulunduğunu İngiliz maslahatgüzârına bildirmiştir.

Lokarno hazırlıkları tacil edilecek

Londra, 16 (A.A.) — İngiltere, Lokarno konferansının içtima taribinin teşrinievvel olmasında artık ısrar etmemektedir. Fakat İngiliz me-hafiline serd edilen müteale-lara istinaden İtalya ve Al-manya'nın ileri sürdükleri delillerin burada kabul edile-mekte olduğunu tahmine mü-saittir.

Konferans hazırlıkları için

beş altı haftalık bir müddetin ameli olacağı söylenmektedir. Hatırlardır ki bizzat Almanya da teşrinievvel ayının ikinci yarısının kendisinin işine gelmekte olduğunu bildirmiştir. Resmen teyid edildiğine göre Alman hükümeti, hazırlık devresinin devamı hakkında hiçbir mütealea bildirmemiştir.

Bu ahval 'ye şerait altında konferans hazırlıklarının mümkün olduğu kadar taciline karar verilmiştir.

İngiltere bir memorandum hazırlıyor

Londra, 16 (A.A.) — Lokarno devletleri konferansının toplanmasını geçiktirmek için Almanya tarafından vaki talep hakkında mütealealar yürüten Times gazetesi İngilizlerin yapmış oldukları tekliflerin diploması yolu ile hazırlıklar yapılması zarurini hesaba katmış olduğunu yazmakta ve altı haftalık bir mühtetin katı olacağı mütealeasını serdetmektedir.

Daily Telegraph'ın istihbarına göre İngiliz kabinesi mezkûr konferansta görüşülecek meseleler hakkındaki İngiliz noktalarını gösteren bir Memorandum hazırlamaktadır. Bu Memorandum, âlakadar hükümet merkezlerine gönderilecektir.

Almanya Lokarno konferansını tehir etmek mi istiyor

Temps gazetesi Hitler'in son nutkuna hasrettiği baş makalesinde diyor ki:

Bu son baharda yuku bu'acak siyasî müzakereleri güçleştirmekten başka bir tesir yapmayan bu nutuklardan acaba ne kasedilecek? malumdur ki: İngiltere hükümeti, Lokarno devletleri tarafından Londra da akdedilecek konferansın, Teşrinievvelin on beşine doğru toplanacağını âlakadar devletlere ıhsas ettirmektedir.

Hindistanda

Yedi köy, bütün mevcudatı ve insanları ile birlikte battı

Londra (Açık Söz) — Himâlâyada küçük bir Hindistan hükümeti olan Gartual'de geçen hafta bir gece, yedi köy, insanları, hayvanları bütün evleri ile birlikte batmış ve yerin dibine çökerek topraklar arasında kaybolmuştur.

Felâket insanlar gece uyurken vuku bulduğu için bir tek diri insan kalmamış ve hâdisenin ne şekilde vukubulduğu kimse tarafından tarif olunamamıştır.

Ganj nehri yüksek kayalıklardan taşarak akmağa başlamış ve etrafı su basmıştır. Ancak birkaç gün sonra sular çekilince bu köylerin yer yüzünde mevcut olmadığı, yüksek bakanlardan devrilen taş ve topraklar arasında bazı insan cesetlerinin bulunduğu görülmüştür.

İngiliz gazeteleri vaka mahaline gönderdikleri muhabirlerinden gelecek malumatla intizaren şimdilik hâdiseyi bu suretle kısaca kaydetmektedirler.

YENİ NEŞRİYAT

Dert veren pınar

Hayreddin Ziya'nın küçük hikâyelerinden mürekkep olan bu eser çıkmıştır. Fiyatı 25 kuruştur.

AÇIK SOZ

Onu seven okuyan yayan tanıtanın dir.

mişti. Halbuki, Almanya, bunun pek yakın bulunduğu ve böyle bir konferans için iyice hazırlanmak lâzımgeldiğini bildirmişti. Eğer bu haber doğru ise, Almanya umumi bir anlaşmayı temin edecek olan Lokarno konferansını tehir ettirmek istiyor demektir. Esasen Almanya, bugünkü vaziyet karşısında, Sovyet Rusya ile müzakereye girişmeyecektir. Acaba Nuremberg'de söylenen nutuklar, şimdiye kadar Almanyanın almış olduğu tavır ve vaziyeti değiştirmek için ekarı umumiye hazırlamak maksadile mi irat edilmmiştir?

Bazı Londra mehafiline de, bu ateşli nutuklardan maksat Sovyet Rusya ile münasebatı kesmek veya hiç olmazsa, Rusyanın da iştirake davet edileceği Lokarno konferansının toplanmasını imkânsız bir hale getirmek mi olduğu sorulmaktadır. Bu meselede muhakkak olan bir şey varsa o da Nuremberg nutuklarının beynelmil vaziyette yeni bir endişe ve karışıklık doğurmuş olmasıdır.

Vatikanda komünistliğe karşı mücadele bayrağı açıyor

Berlin (Açık Söz) — Vatikan'dan gelmekte olan haberler, Papalık makamının Fransa, Avusturya ve Macaristandaki vekilleri ile yaptığı temaslardan sonra, komünistliğe karşı bütün dünyada mücadele edilmesi için bugünlerde harekete geçmek üzere, olduğu bildirilmektedir.

Papalık, komünistliği beşeriyet için bir afet telâkki etmekte olduğu için bütün dünyayı hiristyanları ile ele verecek birleşik bir halde komünistlerle mücadeleye sevk etmek isteyecektir. Papayı harekete getirmeğe sebep olan şey, İspanyada öldürülen papaslar olmuştur.

Bulgarlar Tunay hududumuza 128 kilometre daha yakınlaştırdılar

Sofya, (Husulî muhabirimizden) — Mihayilovo ile Rakovski mevkiileri üzerinden geçiren Filbe-İsvilengrat demiryoluna bağlanan ve Tunay bizim hududumuza 128 kilometre yakınlaştıran yeni şimendifer hattını Bulgarlar ikmal etmişlerdir.

Hattın resmi küşadı on bir ilik teşrinde yapılacaktır. Tundan gelecek trenler Filbeyeye uğramadan doğrudan doğruya Eski Zagradan bizim hududumuza gelebilecektir. Tunaya bir feiribut kurulduktan sonra İstanbul ile Baltık denizi arasında tren doğrudan doğruya işleyebilecektir.

Sultanahmet 1 inci Sulk hukuk mahkemesinden: Davacı Doktor Muhlis Etem tarafından İstanbul Nuruosmaniye'de 66 Numaralı evde Muhsin Emin aleyhine ikame olunan kira bedeli 131 liranın icradı inkâr edilmiş olduğundan mamasarî ve faiz ve tazminat tahsil davası üzerine müddeaaaleyhe gönderilen dava arzualinin ikametgâhının meçhuliyeti hasile bilâ tebliğ iade edilmiş üzerine ilânen vukubulan tebliğata rağmen gelmemesiyle giyabında muhakemeye devamla davacı kira mukavelesi ibrazla imzaların inkârı halinde istiktap tabrikat ve sabit olmazsa yemin teklif etmiş ve bu suretle muamele giyab kararının 20 gün müddetle ilânen tebliğine karar verilerek muhakemesi 2-10-936 tarihine müsadif Cuma günü saat 14 de talik kılınmış olduğundan müdeaaaleyhin o gün ve saatta bizzat gelmediği veya tarafından musaddak bir vekil göndermediği ve itiraz etmediği takdirde H. Ü. M. K. nun 505, 408, 337 cı maddelerine tev-fikan vakıayı ikrar ve kabul ve yeminden imtina etmiş addolunacağı tebliğ makamına ka'im olmak üzere ilân olunur.

BORSA - PİYASA

16 / 9 / 936

Paralar

	Alış	Satış
Sterna	634.	634.
Dolar	126.	126.
Frank	163.	166.
Liret	158.	165.
Belçika Frangı	80.	84.
Drahmi	21.	23.
İsviçre Franga	810.	820.
Leva	23.	25.
Florin	83.	85.
Kron Çek	84.	90.
Silin Avusturya	23.50	24.
Pezata	14.	16.
Mark	28.	30.
Zloti	20.	23.
Pengo	22.	24.
Ley	13.	16.
Dinaı	48.	52.
Yen	32.	34.
Kron İsvç	31.	33.
Altın	951.	952.
Banknot	242.	243.

Çekler

	Kapanış
Londra	639.50
Nevyork	6,792.1
Paris	12.55
Milano	10.0880
Brüksel	4,7012
Atina	83.5496
Cenevre	2,4369
Sofya	63,8536
Amsterd	1,1694
Prag	19.19
Viyana	4,2022
Madrid	7,1610
Berlin	1,9733
Vargova	4,2125
Budapeşte	4,2320
Bükreş	106.8982
Belgrat	34,7184
Yokohama	2,6812
Moskova	24,8825
Stokholm	3,0425

İstikrazlar

	Kapanış
Türk Borcu I	23.40
" " I Vadeli	23.45
" " II Vadeli	23.45
" " II Vadeli	21.975
Ergani	21.975
Sivas Erzurum I	21.975
Sivas Erzurum II	21.975
İstikrazı dahili	21.975
Esham	21.975
İş Bankası Mü.	21.975
" N.	21.975
" Hamitine	21.975
Anadolu 0/0 60	21.975
Merkez Bankası	80.25

Tahvilât

	Açılış	Kapanış
Anadolu Pegin I	44.85	44.85
" Vadeli I	44.40	44.85
" Vadeli II	44.40	44.50
" Vadeli III	44.40	44.50
" müessil	44.40	44.50

İstanbul komutanlığı

Satınalma Komisyonu ilânları

7 inci kor İstihkam Taburunun nakliye taburundan alınacak bir sıhhiye arabası için kesildiği 10 / İkinci teğrin / 936 günlemeçli ve 20401 sayılı ceride ayniyet tesellüm makbuzu zayı olmuştur. Yenisi kesdirileceğinden eskisinin bir hükmü olmadığı ve bunların da İstanbul Komutanlığı Daire Müdüriyetine teslim etmeleri ilân olunur. "1076,"

İstanbul Komutanlığına bağlı motorlu vasıtaların ihtiyacı olan ve aşağıda muhammer tutarı ilk teminatı cins ve mikdarı yazılı beş çeşit yazı 24 Eylül 936 Perşembe günü saat 15,30 da açık eksiltme ile satın alınacaktır.

Cinsi	Mikdarı	İlk teminatı	Tutarı
Kilo	L. K.	L. K.	
A. Makine yağı	1482	32 23	429 78
B. Makine yağı	622	16 33	217 70
C. Makine yağı	736	17 11	228 16
Valvalin yağı	903	24 08	321 02
Gaz yağı	1450	27 19	362 50
		116 94	1559 16

Şartnamesi her gün komisyonumuzda görülebilir. İstekliklerin 115 lira 94 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubları ile beraber ihale günü vakti muayyeninde Fındıklıdaki Satınalma Komisyonuna gelmeleri. "1077,"

İstanbul Komutanlığına bağlı hastahaneler için 1000 çift hasta terliği ihalesi 24/Eylül/936 günü saat 16 da açık eksiltme ile yapılacaktır. Muhammen tutarı 1450 liradır. Şartnamesi her gün komisyonumuzda görülebilir. İstekliklerin 109 liralık ilk teminat makbuz veya mektubları ile beraber ihale günü vakti muayyeninde Fındıklıdaki Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. "1078,"

dirde H. Ü. M. K. nun 505, 408, 337 cı maddelerine tev-fikan vakıayı ikrar ve kabul ve yeminden imtina etmiş addolunacağı tebliğ makamına ka'im olmak üzere ilân olunur.

Yuca ÜLKÜ Liseleri

Kurani ve Direktörü: Nebi oğlu Hamdi Ülkümen

Kayıd muamelesine başlanmıştır. Cumartesi ve Pazardan başka hergün 10 - 17 arasında okula müracaat edilebilir.

İstiyenlere tarifoame gönderilir.

Cağaloğlu, Yanıksaraylar - Telefon : 20019

İstanbul Sıhhi Müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

İstanbul Leyli Tıp Talebe yurdu Talebesi için mevcut nümune ve şartnamesi gibi 760 takım elbisenin imali kapalı zarf suretile eksiltmeye konmuştur.

1 — Eksiltme: İstanbul Cağaloğlunda İstanbul Sıhhat ve İçtimai Muavenet Müdürlüğü binasındaki komisyonca 23-9-936 Çarşamba günü saat 15 de yapılacaktır.

2 — Muhammen fiati bir takım elbisenin imali 975 kuruştur.

3 — Muvakkat teminat: 555 lira 75 kuruştur.

4 — İsteklikler nümuneyi Çemberlitaş civarında Fuatpaşa Türbesi karşısında Tıp Talebe Yurdu Merkezinde görebilir ve şartnameyi de parasız olarak alabilirler.

5 — İstekliklerin cari seneye aid Ticaret Odası vesikası ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya Banka mektupları ile ihale vaktinden bir saat evvel Komisyonca vermeleri. "921,"

M. M. Vekâletinden:

1 — Bu sene Ankara nakli mukarrer olan Harbiye Okulu İngilizce ve Fransızca, Almanca öğretmenliklerine yüksek okullarda öğretmenlik yapmak salâhiyetini ve vesaikini ve bilgilerini taşıyan iki İngilizce, bir Almanca, üç Fransızca öğretmeni alınacaktır.

2 — Bu öğretmenliklerin ücreti ders saati başına 4 ilâ 5 liradır.

3 — Ehliyeti haiz olan istekliklerin diploma ve bonservis ve nüfus kâğıdı, askerlik vesikası, üçer fotoğrafı ve bulundukları memuriyetleri gösterir hâl tercümesi ve bir istida ile Ankara M. M. Vekâletine, İstanbulda Pangaltıda Harbiye Okulu K. müracaatları ve sarıh atı-res yazmaları lâzımdır. Müracaatlar en geç 20 - Eylül 936 ya kadar yapılacaktır. (232) (655)

İstanbul Belediyesi ilânları

Anadolu cihetinde kullanılmak üzere bir can kurtaran otomobili ile İstanbul ve Beyoğlu cihetlerinde kullanılmak üzere alınacak hasta nakliye otomobili kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Bu iki otomobilin hepsine 5500 lira bedel tahmin olunmuştur. Evsafı ve şartnamesi le-vazım müdürlüğünde görüldür. Eksiltme 1-T.evvel-936 Perşembe günü saat 15 de daimi encümeninde yapılacaktır. İsteklikler kanunun tayin ettiği vesika ve 415 liralık ilk teminat makbuz veya mektubunu havi kapalı zarflarını yukarıda yazılı günde saat 14 e kadar daimi encümenine vermelişler. (B.) (1346)

İstanbul Harici Askerî Kıtaaı ilânları

Tümenin Erzincan garnizonunda bulunan kıtaat ve müessesat ihtiyacı olan 450000 kilo fabrika ununa ihale gününde talip çıkmadığından 5-10-936 Pazartesi günü saat 11 de ihale edilmek üzere yeniden kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Muhammen bedel 67500 liradır. İlk teminat 5062 lira 50 kuruştur. Şartnamesini görmek isteyenler 338 kuruş mukabilinde komisyonca alırlar. İsteklikler teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar Satınalma komisyonu başkanlığına makbuz mukabilinde vermiş bulunacaklardır. "305," "1340,"

İstanbul Levazım Amirliği satınalma Komisyonu ilânları

Trakya ve İstanbulda bulunan birlikler için 1350 ton buğday kırdırılmasının 21 Eylül 936 pazartesi günü saat 15,30 da Tophane'de Satınalma komisyonunda pazarlığı yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 7971 lira 80 kuruştur. İlk teminatı 597 lira 88 kuruştur. Şartnamesi komisyonca görülebilir. Trakya için ayrı, İstanbul için ayrı fiat teklif edilecektir. İstekliklerin kanunî vesikalı ile beraber belli saatte komisyonca gelmeleri. "128," "1342,"

İstanbul Kadastro hakimliğinden: İstanbulda Rüstempaşa mahallesinde mahkeme so-kağında burma merdiven hanaltındaki 9 No. lu ardi-yeden dolayı Kumkapıda İstasyon hareket memuru Asım tarafından İst. Fatih-te eski şarâhane sokagında 52 ve 54 No. lu hanede mukim Zeynelabidin aley-hine dava ikame olunarak ikametgâhı meçhul olması

Sultanahmet Sulh Mahkemesi 3 cü Hukuk hâkimliğinden: Sultan Ahmet Üçüncü Sulh Hukuk mahkemesince izalei şüuyu zimnında satılmasına karar verilmiş olan ve şayien mu-tasarıf olduğu İstanbulda Bahçe kapıda Hubyar mahal-lesinin Hamidiye caddesinde kâin eski 1, 3, 5, 7 ve yeni 16, 18 numaralı evsaf ve sa-iresi Açık Söz gazetesinin 2-9-936 tarihli nüshası ile ilân olunan gayrimenkulun açık arttırması 6-10-936 saat 15 ten 17 ye kadar icra kılınacağı ve bedeli muhammenin % 75 ini bulduğu takdirde ikinci açık arttırması 21-10-936 çarşamba günü saat 15 ten 17 ye kadar icrası mukarrer olduğu hissedar olup ikametgâhı meç-hul olan Ömer oğlu Osman karısı Adviye hakkında teb-ligi keyfiyet ilân olunur.

Siz de İŞ Bankasından

Bir kumbara alınız. Gelecek sene bu tarihte birikmiş bir çok paranız olur.

KUMBARA DESTEKTİR

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı
Dr. REŞİD SAMİ BERKER
Beyoğlu, İstiklâl cad. Mis sokak Gökçek ap. Kat 2

Bahçe Rakısı
Zevk sahiplerinin rakısıdır

Bahçe Sarabı
zevk sahiplerinin sarabı olacaktır.

Bomonti depolarıyla bilumum bakkaliye mağazalarında satılır.

BOMONTİ

Sıkıletler:
1/2 lt., 1 lt.,
1 1/2 lt. ve 3 lt.

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan:

Gümrük Muhafaza örgütü için 10 tane N. S. U. marka motosikletin 23-9-936 Perşembe günü saat 15 de kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır.

- 2 - Tasınlanan tutarı 7500 liradır.
- 3 - Şartname ve evsafı komisyondadır görülebilir.
- 4 - İstekliler 563 liralık ilk teminatlarıyla fabrika mümessili olduklarına dair vesikalarını teklif mektuplarıyla birlikte saat 14 de komisyona vermeleri. "1042."

Bu cazip tecrübeyi yapınız PUDRALARI

Dişlerinize eziniz

Milyonlarca kadın bu tecrübeyi yapınca hayran kalmışlardır. Zira; ekseriya yüzdeki siyah noktalar, açık mesameler ve her nevi gayri saf maddeler, tane tane olmuş adı bir pudradan ileri geldiğini biliyorlar. Filhakika, bazı pudralar parmaklar arasında tutulunca kadife gibi yumuşak görünürse de bakıkatte kısım kısım taneli ve sert olur. Bunlar, gözünüzden kaçabilir. Fakat dişlerinize pekâ'a hissedebilirsiniz. Bir parça pudra alıp dişlerinizin arasında eziniz şayet cüz'î bir tanelik olsa derhal hissedersiniz. Şimdi de bu tecrübeyi havalandırılmış yegâne pudra olan Tokalon pudrasıyla yapınız. Bu pudra yeni ve imtiyazlı bir usul dairesinde istihsal edilerek evvelkinden on defa daha ince ve daha hafif kılmaktadır ve binnaaleyh cildin nazik mesamelerini tahriş eden tanelere tesadüf edilmez. Bu gibi taneli pudralardan sakınız. Ve yalnız havalandırılmış ve garantili yegâne pudra olan Tokalon pudrasını kullanınız. Terkininde krem köpüğü bulunduğu cihetle cildde uzun müddet sabit kalır ve artık parıyan burunlara nihayet verilmiştir. Ve sık sık pudralanmağa ihtiyaç kalmamıştır.

Zayi: Tatbik mühürümü kaybettim, yenisini çıkaracağım, eskisinin hükmü yoktur.

Cerrahpaşada Nurinin fırınında tablakâr Hasan

Hastalık, ölüm ve pislik getiren fareleri öldürünüz

HASAN FARE ZEHİRİ macun ve buğday şeklinde olup büyük ve küçük her nevi Fareleri, Sıçanları, derhal öldürür. Tesiri kat'idir. Fareler kokmaz.

Buğday nevelerini serpmelidir. Macun olanlarını yağlı bir ekmeğe ve herhangi bir gıdaya sürerek farelerin bulunduğu yerlere koymalıdır. Kutusu 25'er, ikisi bir arada 40 kuruştur. Hasas Deposu: İSTANBUL, BEYOĞLU, ANKARA

Yüksek Öğretmen Okulu Satınalma Komisyonu Başkanlığından:

Cins	Çok kilo	Az kilo	İlk teminatı	Tahmin edilen fiyat	Tarihi	gün	Saat	Eksiltme şekli
Ekme	17000	14000	140 25	11 00	23-9-936	Çarşamba	10	Açık
Şeker	3400	2900	66 94	26 25	23	"	10	"

Yüksek öğretmen okulunun Mayıs 937 sonuna kadar ihtiyaç olan ekme ve Şekerin miktarları şartnamelerine göre miktarları yukarıda ayrı ayrı gösterilmiştir. Bu yiyeceklerin ne suretle eksiltmeye konulduğu ve eksiltmenin hangi gün ve saatte yapılacağı ve bunlara aid ilk teminat miktarı da yanlarında gösterilmiştir. Eksiltme İstanbulda eski Dünyu umumiye binası yanında Yüksek mektepler muhasipliği binasında toplanan satınalma komisyonunda yapılacaktır.

Eksiltmeye gireceklerin 936 yılı Ticaret odasından ve Vekâleten hareket edenlerin Noterlikten alacakları vesikaları ibraz etmeleri mecburidir.

İsteklilerin belli gün ve saatte bir saat evvel teminatlarını Yüksek mektepler muhasipliği veznesine yatırmaları ve şartnameleri görmek üzere Beyazıtta Üniversite arkasındaki Yüksek Öğretmen Okulu Direktörlüğüne baş vurmaları ilân olunur. (1044)

ADEMİ İKTİDAR ve BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI HORMOBİN

Tabletleri Her eczanede arayınız.

Bu akşam Taksimde **PANORAMA** Bahçesinde Hanende Küçük YAŞAR'ın

26 ncı senesi devriyesi kutlulanacaktır. Tel. 41065

İstanbul Nafia Müdürlüğünden:

6-10-936 Salı günü saat 15 de İstanbulda Nafia Müdürlüğü Eksiltme komisyonu odasında 4411 lira keşif bedelli Bakırköy Emrazı Aklîye hastahanesi bekleme salonu inşaatı açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje, keşif hûlâsasıle buna müteferri diğer evrak dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminat "331, liradır.

İsteklilerin en az "3500, liralık bu işe benzer iş yaptığina dair Nafia Müdürlüğünden almış olduğu müteahhütlik ve Ticaret Odası vesikaları ile mezkûr gün ve saatte Nafia Müdürlüğüne gelmeleri. "1927,"

ÇANTALAR - ELDİVENLER ve örümcek ağı inceliğinde

ÇORAPLAR

Satışında mütehassıs bütün Bayanların mağazası İstiklâl caddesi Hacıopolu pasajı karşısında No. 283

BAYAN

En güç beğenenleri bile memnûn eder. Mükemmel cins-Mutedil fiyat

ANKARA

Mekteplilerine

Kitap ve defterlerinizi en iyi şeraitle Marif vekâleti karşısında AKBA kitap evinden tedarik edebilirsiniz. İzdihama mahal kalmak

Zührevî ve cilt hastalıkları

Dr. Hayri Ömer

Öğleden sonra Beyoğlu Agacami karşısında No. 313 Tel. 43586

mak üzere şimdiden kitaplarınızı alınız. Telefon : 3377

DEMİ İKTİDAR BEL GEVŞEKİĞİ DERMANSIZLIK VÜCUT & DİMAĞ YORGUNLUKLARI

SEKSÜLİN

KUTUSU 200 KURUŞ.

BEŞİR KEMAL ECZANESİ MAHMUT CEVAT SİRKECİ - İSTANBUL

CİLDİNİZİ

Tehlikeden koruyunuz

Her hangi bir kremi ona lüzumu olan gıdayı vereceğini zannediyorsunuz bu tecrübeye size pek pahalıya mal olabileceğini derhatır ediniz. Hiç bir krem size Krem Pertev kadar sadık kalamaz.

Sahibi ve Umumi neşriyatı idare eden yazı işleri müdürü

Etem İzzet BENİCE

Bastığı yer: Matbaai Ebüzziya

Türk Hava Kurumu BÜYÜK PIYANGOSU

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.

6. cı Keşide 11 - Birinciteşrin - 936 dadır.

Büyük ikramiye 200,000 liradır

Ayrıca: 30.000, 20.000, 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (50.000) liralık iki adet mükâfat vardır...